

2440000000

ИСТОРИЯ

В ПЕЧАТНИКОВСКОМ
ИСТОРИЧЕСКОМ

М. ПЕЧАТНИКОВСКОМ

ОБЩЕСТВЕНАЯ

4012

243

4-27

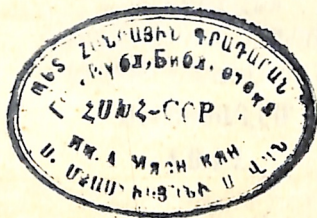

y-5-454

၆၀၅၂

Գ Ա Ն Ջ Ա Ր Ա Ն

ሀ ረ ዐ ቮ ኮ ጌ

Զաղօթս իմ Տեառն տայ առաջի
ամեհայն ժողովրդեան հորա :

Սարգս. ՃԺԷ:

273-42

243
9-27
56

ԳԱՆՁԱՐԱՆ
Ա Ղ Օ Թ Ի Ց

ԲԱՑԱՏՐՈՒԹԵԱՄԲ
ՍՐԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆՅ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ
ԵՒ ՆՇԱՆԱԿՈՒԹԵԱՄԲ
ԶԴԵՍՏՈՒՑ ՊԱՏԱՐԱԴՁԻՆ

ԲՈՎԱՆԴԱԿԵԱՂ

Ի ՀՈԴԵՒՈՐ ՄԱՏԵՆԻՑ Ս. ՀԱՐՑ
Ի ՊԷՏՍ

ՋԵՐՄԵՌԱՆԴԵՆ ԱՂՕԹԱՍԻՐԱՑ

Գ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ
ԱՌԱԲԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՑ
ՍՐԲՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ
ՅԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

1911

1408
37860

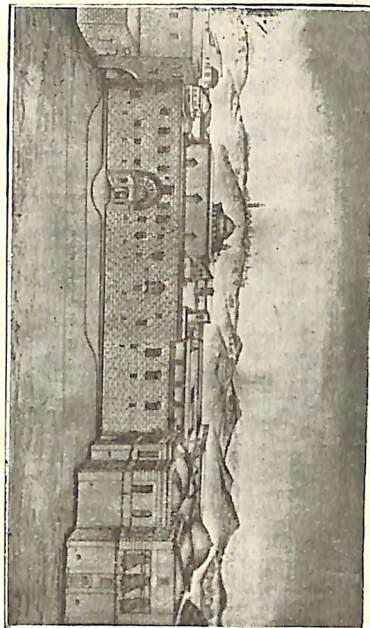
11537
Ի Հայրապետութեան
Տ. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍԻ Բ.

ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ,
Մրբագնագոյն Կարողիկոսի
ամենայն Հայոց

Հրամանաւ
Տ. ԴԱՆԻԷԼԻ
Մրբագան Արք-Եպիսկոպոսի

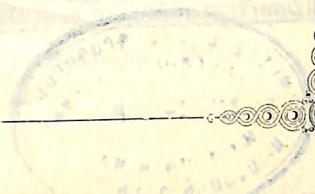
Պատր. Տեղապահ
Սրբոյ Երուսաղէմի

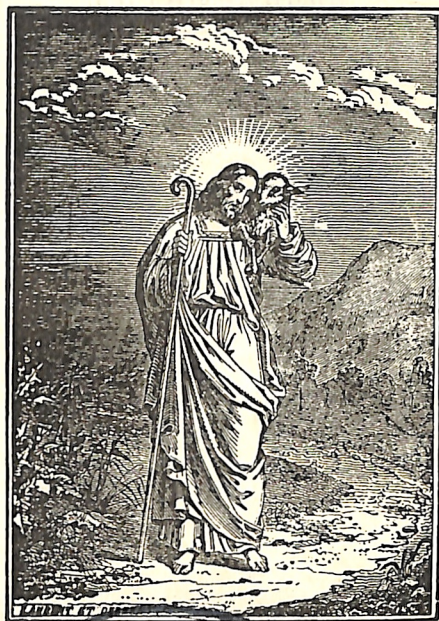
Ս. ՅԱԿՈՎԲ ՎԱՆԵՔ ՀԱՅՈՑ

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆ

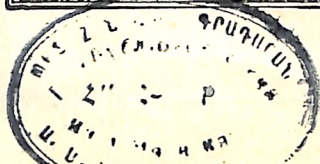

ԱՂՕԹ Ք ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ

Որպէս պատուիրէ Փրկիչն մեր .

— Այսպէս կացէք դուք յաղօթս :
Մատթ . 2 . 9 :

Հա՛յր մեր , որ յերկինս ես ,
սուրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ
Արքայութիւն քո . եղիցին կամք
քո որպէս յերկինս եւ յերկրի :
Զհայ մեր հանապազորդ տո՛ւր
մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպար-
տիս մեր , որպէս եւ մեք թո-
ղումք մերոց պարտապանաց : Եւ
մի՛ տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն .
այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ : Զի քո
է արքայութիւն , և զօրութիւն ,
և փառք յաւիտեանս . Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

Ի ՄՏԱՆԵԼՆ ՅԱՆԿՈՂԻՆ

Դո՛ւ ես պաշտպան իմ, Տէր, և
ի ձեռս քո յանձն առնեմ զհոգի իմ:

Առաքեա՛, Տէր, զհրեշտակ խաւ-
ղաղութեան քո՝ որ եկեալ պահեա-
ցէ զմեզ յանխուովս 'ի տուէ և 'ի
գիշերի:

Հալածեա՛ 'ի մէնջ, Տէր, նշա-
նու խաչի քո զլինդդիմամարտ և
զաներկեցիթ գազանն, և մի՛ տար
յապահանութիւն զքո ժառան-
գութիւնդ:

ԱՂՕԹՔ

ԶԱՐԹՆՈՒԼՆ Ի ՔՆՈՅ

Կնքելով զդէմսդ նշանաւ սրբոյ Խաչին:

Յանուև Հօր եւ Որդւոյ եւ
Հոգւոյն սրբոյ, Ամէն:

Օրհնեա՛լ է մեռեալն և յա-
բուցեալն 'ի մեռելոց Քրիստոս
Աստուած, որ զարթոյց զէս 'ի
մահահանգոյն քնոյ, խաղաղու-
թեամբ անցուցանելով զգիշերս .
աղաչեմ և խնդրեմ զի զմեացեալ
ժամանակս խաղաղութեամբ պա-
հեցէ շնորհիւ և ողորմութեամբ
լուրով, Ամէն:

ԱՂՕԹՔ

Ա Ռ Ա Ի Օ Տ Ե Ա Ն

ԵՐ

Ծ Ա Գ Մ Ա Ն Ա Ր Ե Ի Ո Ի

Տէր, եթէ զչրթունս իմ բա-
նաս՝ բերան իմ երգեսցէ զօրհ-
նութիւնս քո : Օրհնեալ համապոյ
և միասնական անբաժանելի սուրբ
Երրորդութիւն, Հայր եւ Որդի եւ
Հոգի Սուրբ, այժմ եւ միշտ եւ յա-
ւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ի գիշերի եւ 'ի տունջեան եւ
յամենայն ժամու զքեզ աղաչեմք,
և 'ի քէն խնդրեմք մարդասէր
Տէր : Լուր մեզ Աստուած Փրկիչ
մեր, խոնարհեսցի ունկն քո ի խն-
դրուածս մեր, զի մի՛ ունայն լի-
ցին վաստակք ծառայից քոց : Այլ

համարեա՛ զաշխատութիւնս մեր՝
'ի գործ արդարութեան եւ 'ի պտուղ
Աստուածապաշտութեան : Ընկա՛լ,
Տէր, զաղօթս եւ զերկրպագութիւ-
նըս մեր, եւ հատո՛ մեզ զողորմու-
թիւն քո առատապէս . ծածկեա՛
զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր-
աջոյ քո : Զօրացո՛ զմեզ, Տէր, զօ-
րութեամբ սուրբ Հոգւոյդ : Պահ-
եա՛ զմեզ որպէս բիբ աղան : Եւ
արա՛ առ մեզ նշան բարի՝ 'ի գո-
վեստ եւ 'ի փառաբանութիւն ան-
ուանդ քում սրբոյ : Զի ի քոյ փա-
ռըս կատարի ամենայն տրարածոյ
մշտնջենաւոր փառաբանութիւն 'ի
բարձունս, Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգ-
ւոյդ Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՐՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒ

Հողի՛ Աստուծոյ, որ յայսմ ժա-
մու տնադին չնչմամբ իջեր՝ ի վեր-
նաստունն բաժանելով զհրեղէն լի-
զուս, է՛ջ և առ մեզ յերրորդ ժա-
մուս և լից զմեզ ամենայն բարու-
թեամբ քով՝ իբրեւ զսուրբ զԱռա-
քեալսն, հանգչելով ՚ի սիրտս մեր
յաւխտեանս յաւխտենից, Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

Ի ՄՏԱՆԵԼ ՅԵԿԵՂԵՑԻՆ

Զայր արիննանող և զննեգաւոր
պիղծ առնես դու, Տէր. այլ ես բա-
բազում ողորմութեան քում մտից
՚ի տուն քո՝ և երկիրպագից ՚ի տա-

ճար սուրբ քո երկիւղիւ քո :

Եղեցին քեզ հաճոյ բանք բե-
րանոյ իմոյ, և խորհուրդք սրաչի
իմոյ առաջի քո յամենայն ժամ,
Տէր օգնական իմ և Փրկիչ իմ :

Մի՛ թողուր դիտ, Տէր Աստ-
ուած իմ, և մի՛ ՚ի բայեաց առնիր
յինէն. հայեաց յօգնել ինձ, Տէր,
փրկութեան իմոյ :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵԼԱՆԵԼՆ ՅԵԿԵՂԵՑԻՈՅՆ

Ողորմութիւն քո, Տէր, զհեռ իմ
եկեայէ զամենայն աւուրս կենաց
իմոյ, բնակիլ ինձ ՚ի տան Տեառն
զամենայն աւուրս կենաց իմոյ :

ԱՂՕԹՔ

ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

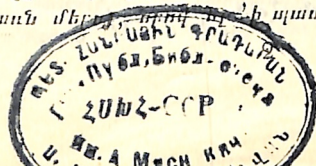
Ըստ ծիսի եւ ըստ աւանդութեան
Հայաստանեայց Առաքելական Կաթո-
ղիկէ Ս. Նկեղեցւոյ՝ արարողութիւնք
եւ պաշտամունք 'ի ժամու Կատարման
խորհրդոյ Սուրբ Պատարագի, հան-
դերձ նշանակութեամբ զգեստոց Պա-
տարագչին:

ՔԱՀԱՆԱՅՆ

Նշանակէ զՏէր մեր, որ եղև
ճշմարիտ Քահանայ յաւիտեան ըստ
Կարգին Մելքիսեղեկի. եւ զինքն 'ի
հերքոյ տեսալաց Հացի եւ Գինոյ՝
Հօր Աստուծոյ պատարագեաց:

ՍԱՂԱՒԱՐՏՆ

Նշանակէ զօրութիւն յաղթութեան
Տեառն մեր, որով 'ի պատերազմ

ընդդէմ Բելիարայ, եւ արար զփրկութիւն ազգի մարդկան:

ՇԱՊԻԿՆ

Նշանակէ զանմեղութիւն եւ զմաքրութիւն վարուց Տեառն մերոյ, եւ զմայլումն նորին երանական տեսութեամբ էութեանն Աստուծոյ:

ԲԱԶՊԱՆՆ

Նշանակէ զյօժարութիւն սրտի, եւ զպատրաստութիւն Տեառն մերոյ առ 'ի կատարել զհաճութիւն Հօրն երկնաւորի:

ՈՒՐԱՐՆ

Նշանակէ զհնազանդութիւն Տեառն մերոյ առ 'ի լնուլ զկենսագործ տնօրէնութիւնն իւր՝ ըստ նախասահմանութեան Հօրն երկնաւորի:

ԳՕՏԻՆ

Նշանակէ զողջախոհութիւն Տեառն մերոյ եւ զանխառնութիւն նորին 'ի զգայականաց ցանկութեանց:

ՇՈՒՐԶԱՌՆ

Նշանակէ զլրումն ամենայն առաքինութեանց, որով զարդարեալ էր մարդկութիւն Տեառն մերոյ 'ի սկըբանէ յղացման իւրոյ:

ՄՏԱՆԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

Ի ՍՐԲԱԶՆԱՏՈՒՆ

Նշանակէ զիշումն Բանին Աստուծոյ 'ի յարգանդ Ամենօրհնեալ կուսին Մարիամու:

ԶԳԵՍՏԱՌՈՐԻԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

Նշանակէ զներմարմնութիւն Բանին Աստուծոյ 'ի յարգանդի Ամեներանուհոյ կուսին Մարիամու:

ԵՐԳԵԼՆ ԴՊՐԱՅ
ԶԽՈՐՀՈՒՐԴ ԽՈՐԻՆ

Նշանակէ զաղօթս եւ զպաղատանս,
զոր Նախահարքն մատուցանէին առ
Աստուած վասն գալստեան Տեառն
մերոյ:

ԱՂՕԹՔ

Այս Մարգարէիցն ձայն խնկե-
լի, որ զօրհեալդ քո գալստեան
զազատարարդ հրաման կանխաւ
ազդէին, և զոր չէ բանիւ նիւ-
թեղէն լեզուի 'ի թիւ արկանել
վասն անբաւութեան, փոքունք
են և նուազունք օրինակք և նմա-
նութիւնք, հինք և ժամանակա-
ւորք առ աւետեացդ քո յայտ-
նութիւն և իյաչիդ փրկագործու-

թիւն: Որ յամենայն վայրի կա-
ռուցեր զխորանն վկայութեան
արեան քո ուխտի, որք մեծա-
բարբառ միշտ աշաղակեն քան
զդատակնիք մահուն Հաքելի բզ-
յաղթանակ բարեաց քումդ հան-
դիսի 'ի կեանս կրկինս և անմա-
հականս, շնորհաց, մկրտութեան,
յարութեան, նորոգութեան, առ-
քեզ ընտանութեան, ընդ Հոգւոյդ
Սրբոյ միութեան, քաւութեան,
ազատութեան, լուսաւորութեան,
մշանջենաւոր մաքրութեան, իս-
կապէս եբանութեան, ընդ վերնայ-
նոյն կցորդութեան անկապուտ
փառաց. 'ի շրթունս մեր ձայնիւ
բարձրելոյն հաշտեցուցիչ բանից
աղաչանք: Եւ զոր ահաւորն է ա-
սել, կարգեմ աստանօր յիշատակ

եղեալ մեծիդ երախտեաց, Աստուած իսկ լինիլ ընտրութեամբ չնորհին, և ընդ հաստողիդ միաշալ Տէրունի մարմնոյդ ճաշակմամբ, և ընդ լուսոյդ կենաց խառնութեամբ, զօր կատարումն երջանիկ խոստման բոս Պօղոսի բանին, ոչ ունէր օրէնն: Այլ դու փրկութիւն, եկիր հայրենիդ քո հարստութեամբ, արարեր և կատարեցեր զյուսոյն երկարածգութիւն, որ առ քեզ պահեալ անհամառօտելի՝ քաւիչ ամենայնի: Եւ քեզ փառք ընդ Հօր քում, ի գովեստ բարեբանութեան Հոգւոյդ քո Սրբոյ, յաւիտենից. Ամէն:

ԵԼԱՆԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
Ի ՍՐԲԱԶՆԱՏԱՆԵՆ

Նշանակէ զԾնունդն և զՅայտնութիւն
Տեառն մերոյ:

ԳՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԱՌԱՋԻ ԲԵՄԻՆ

Նշանակէ զգնալ Տեառն մերոյ ընդ աշակերտաց իւրոց՝ ի Լեառն Զիթենեաց:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ ի մերձեանալ ժամու հարչարանաց քոց՝ վասն տագնապաց ոգւոյդ սկսար երկնչիլ և հոգալ, չնորհեա՛ մեղաւորիս՝ զի ամենայն ըզհոգս և զտրտմութիւնս իմ՝ վերանուիրիցեմ քեզ պատիւ սրբազանից քոյոց հարչարանաց, և արդեամբք նոցին ընդունիցիմ ըզփրկութիւն հոգւոյ իմոյ:

ԼՈՒՍՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԶԶԵՈՒՆ

Նշանակէ զաբաւստիւն Տեառն մերոյ
'ի լերինն ջիթնեաց:

ԱՂՕՐՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , որ 'ի
յաղօթեցն քո առ Հայր, փղծկեամբ
սրտ'ն հեղիք զաբաւստուս յաշաց
քոյ 'ի լուսոյունս մեղաց նախա-
հօրն . Հնարեա՛ մեղաւորիս բղ-
ճչմարիա գղջումն , զի զտ'ն եւ
զգիշեր ողբալով զյանցանս իմ եւ
խտտալմանելով զմեզս իմ՝ ընդու-
նիցիմ զնեղումն եւ զթողութիւն
յամենառատ աղբերէդ կենաց :

ԱՍԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

— ԽՈՍՏՈՎԱՆԻՄ ԱՌԱՋԻ —

Նշանակէ զանկանիլն Տեառն մերոյ
'ի վերայ երեսաց իւրոց, եւ զհեղուլն
յինքենէ զքրտունս արեան:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ 'ի
սաստկանալ երկանց քոց՝ զկայ-
լակս արեան հոսեցեր 'ի մարմնոյ
քումմէ, շնորհեա՛ մեղաւորիս՝ զի
'ի պատիւ Հարչարանաց քոց, փո-
խանակ արեան՝ հեղեց յաչաց իմոց
զաղբիւրս արտասուաց:

ԵԼԱՆԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ Ի ԲԵՄՆ

Նշանակէ զաղօթելն Տեառն մերոյ
բազմիցս 'ի լերինն Ձիթենեաց

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
յաղագոս անանդորութեան սրտի
քո՝ չոքար կրկին և երեքվին ա-
ղօթել առ Հայր քո երկնաւոր,
չնորնեա՛ մեղաւորէս զյարաաւե-
ւութիւնն 'ի դործս բարեւ, զի
արժանի լինիցիմ ընդունել 'իքէն
զինդրութեան իմ:

ԱՍՆԻՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

- Ի ՅԱՐԿԻ ՍՐԲՈՒԹԵԱՆ -

Նշանակէ զծնրադրութիւն Տեառն մե-
րոյ 'ի պարտիզի Զիթենեաց:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
ծունր կրկնելով առ Հայր քո երկ-

նաւոր՝ աղօթեցեր մարդկաբար՝
զի անցցէ ի քէն բաժակ չարչա-
րանացն. չնորնեա՛ մեղաւորէս՝
զի յաւէտ ծունր կրկնելով երկր-
պագանիցեմ կենսատուիդ իմում
հոգւով և ճշմարտութեամբ:

ՀԱՄԲՈՒՐԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶՍԵՂԱՆՆ

Նշանակէ զմատնիւն Տեառն մերոյ:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
համբուրիւ նենդութեան մատնե-
ցար 'ի Յուդայէ. չնորնեա՛ մե-
ղաւորէս՝ զի անխարդախ սրտիւ
պաշտիցեմ զքեզ զամենայն ա-
ւուրս կենաց իմոյ. և միշտ պատ-
րաստ լինիցիմ առ 'ի կատարել

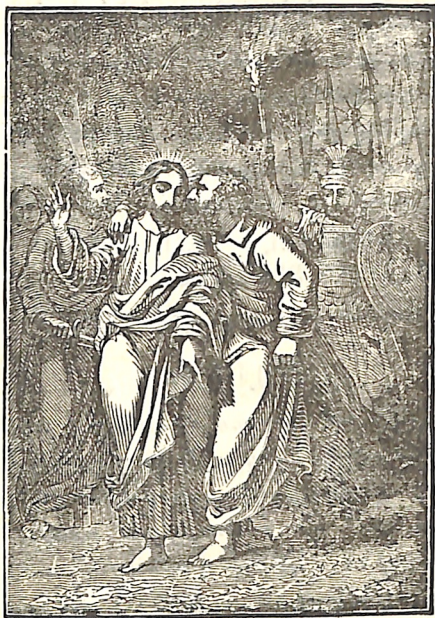
զպաշտօն սիրոյ՝ ՚ի դէմս սիրելեաց
և ատելեաց իմոց :

ԵՐԳԵԼՆ ԴՊՐԱՑ ԶՄԵՂԵՂԻ

Նշանակէ զխօսիլն Տեառն մերոյ
քաղցրութեամբ ընդ Յուդայի՝ եւ ընդ
ամբոխին ՚ի պարտիզի :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , որ
վասն փրկութեան իմոյ ընդ դա-
ւաճանողաց թշնամեաց քոյ քաղց-
րութեամբ եւ հեղութեամբ ան-
դորբաբար խօսեցար ընդ նոսա ,
շնորհեա՛ մեղաւորիս՝ զի լատ օ-
րինակի կենսատուիդ իմում ընդ
ամենայն հալածչաց իմոց եւ ատե-
լեաց՝ համբերութեամբ եւ երկայն-
մտութեամբ վարէցիմ ՚ի փառս
անուանդ քում սրբոյ :

ԻԶԱՆՆԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱԼԻՆ Ի ԲԵՍԵՆ

Նշանակէ զկատիլն եւ զածիլն Տեառն
մերոյ 'ի պարտիզէն ԶԻՔԵՆԵԱՅ 'ի
պալատն Աննայի:

ԱՂՈԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
'ի յանդերմից եւ 'ի յամբարշտաց
Հրէից լմբռնեցար, կապեցար եւ ա-
ծար իբրեւ զպարտաւոր, շնորհեա՛
մեղաւորէս՝ զի արդեամբ չարչա-
րանաց քոյ՝ արձակիցիմ 'ի կապա-
նաց մեղաց իմոց, եւ կապակցիցիմ
սիրով լինդ քեզ հաստատապէս:

ՆԵՐԵՆԼՆ ԳՊՐՈՅ
- ՈՐ ԳԵՐԱԳՈՅՆ -

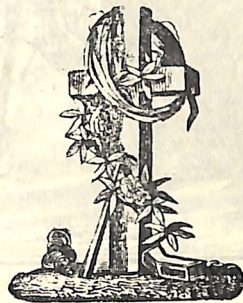
Նշանակէ զաղաղակ դպրացն եւ փա-
րիսեցւոց 'ի պալատին:

ԱՂՈԹՔ

Խոստովանիմ եւ հաւատամ ա-
մենակատար, ինքնակատար եւ
նախակատար, զհամագոյ եւ զպաշ-
տելի, երկրպագելի եւ գերագոյ
զամենասուրբ զԵՐՐՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆ՝
զՀայր եւ զՈրդի եւ զՍուրբ Հոգին:
Հայր անծին եւ անսկիզբն՝ ծնող
Որդւոյ եւ յառաջառաքող Հոգ-
ւոյն Սրբոյ: Իսկ Որդին ծնեալ 'ի
Հօրէ նախ քան զյաւիտեանս ան-
մարմնաբար եւ անժամանակապէս:
Եւ Հոգին Սուրբ Բղիսեալ 'ի Հօրէ
անհատաբար եւ անսպառապէս, հա-
մագոյակից Հօր եւ փառակից Որդ-
ւոյ: Միութեամբն բաժանեալ յե-
րիս յանձինս, եւ Երրորդութեամբն
միացեալ 'ի մի բնութիւն եւ 'ի մի

Աստուածութիւն : Եւ արդ՝ աղա-
 չեմք զքեզ Հայր երկնաւոր, միջ-
 նորդութեամբ Միածնի Որդւոյ
 քո, և գթութեամբ Հոգւոյդ Սրբ-
 ւոյ, տուր մեզ, Տէ՛ր, Հոգի զգաս-
 տութեան, Հոգի խորհրդոյ, Հո-
 գի հեղութեան, Հոգի զօրու-
 թեան, Հոգի իմաստութեան, Հո-
 գի գիտութեան, Հոգի երկիւղի
 և աստուածապաշտութեան. և լից
 ամենայն բարեգործութեամբ, որ-
 պէս զի զկամս քո արարեալ յայսմ
 աշխարհի, եղիցուք արժանի ո-
 ղորմութեան քում 'ի հանդերձե-
 լումն շնորհօքն Քրիստոսի. ընդ
 որում քեզ և Հոգւոյդ Սրբոյ վա-
 յելէ փառք, պատիւ և երկրպա-
 գութիւն յաւիտեանս յաւիտենից.
 Ամէն :

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
 հեղութեամբ և խոնարհութեամբ
 համբերեցիր խորխտանաց և բա-
 պառնալեաց դպրաց և փարիսեց-
 ւոցն վասն փրկութեան իմոյ,
 շնորհեա՛ մեղաւորիս, զի երկայն-
 մտութեամբ համբերիցեմ ընդդէմ
 ամենայն ոտնահարութեանց՝ երե-
 ւելեաց և աներեւութից թշնա-
 մեաց իմոյ :

ԴԱՌՆԱԼՆ ՔՈՀԱՆԱՅԻՆ Ի ԲԵՄՆ
Նշանակէ զտանիւն Տեառն մերոյ 'ի
պալատն Պիղատոսի:

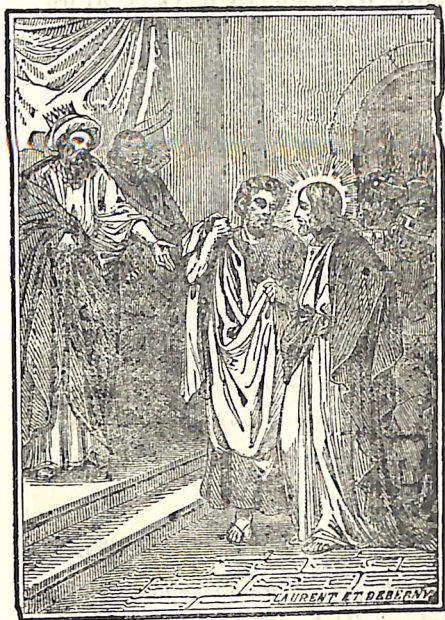
ԱՂՈՐՔ

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս, որ
'ի քահանայիցն և 'ի ծերոցն մատու-
նեցար իբրեւ զմահապարտ 'ի ձեռն
Պիղատոսի, չնորհեա՝ մեղաւորիս
զի զօրութեամբ չնորհաց քոց ա-
զատիցիմ 'ի մատնութենէ 'ի ձեռս
իշխանին խաւարայնոյ և արբա-
նեկաց նորին:

ԵՐԳԵԼՆ ԴՊՐԱՅ ԶՇԱՐԱԿԱՆ

Նշանակէ զամբաստանութիւն եւ զչա-
րախօսութիւն ամբոխին ժողովելոյ:

ԱՂՕԹՔ

Իւղ թափեալ անուն՝ միածին
Որդի Աստուծոյ՝ Աստուած ճշմա-
րիտ, որ յանճառական փառաց
խոնարհեցար ՚ի հայրական ծոցոյ,
և առեր զմարմին ՚ի սուրբ և յան-
շաղախ կուսէն Մարիամայ. եղեր
մարդ ճշմարտապէս՝ անփոփոխե-
լիդ ՚ի յէութեան, անցանելով ընդ
ամենայն կիրս մարդկային՝ բաց
՚ի մեղաց. ՚ի յերկրի երեւեցար և
ընդ մարդկան շրջեցար, և կատա-
րեցեր զամենայն ըստ օրինացն,
լրումն լինելով Մարգարէից և օ-
րինաց. զանխմանալի եւ զանհա-
սանելի անուշահոտութիւն Աստ-
ուածութեանդ բուրեցեր յաշխար-
հի՝ հաղորդելով զամենեւեան երկ-

նաւոր և առատաբաշխ պարգեւ-
ւիդ, 'ի յոր կցորդիլն զմայլեալ
անմահացան տիեզերք: Եւ արդ-
դու նոյն ինքն բարերար և բա-
զումողորմ, բաց զքիմս մտաց
իմոց հոտոտիլ 'ի հոտոյ անուշից
մարմնոյ Աստուածութեան քո, և
լնկա՛լ զաղօթս մեր իբրեւ զխունկ
անոյշ և որպէս զՊատարագն Ա-
բելի, Նոյի և Աբրահամու, և իբ-
րեւ զբանաւոր պատարագս սրբոց
քոց և սիրողաց անուան քո, որք
'ի սկզբանէ հաճոյ եղեն քեզ, որոց
մասին եւ մեզ լիցի ժառանգու-
թիւն շնորհօք Միածնիդ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից.

Ամէն:

ՇՐՋԱԲԵՐԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ՉՍՈՒՐԲ ԱԻԵՏԱՐԱՆՆ

Նշանակէ զՅիշաբերումն Տեառն մերոյ
'ի տանէն Պիղատոսի առ տունն Հե-
րովդի:

ԱՂՕԹ

ՅԵՏ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԱԾԻՆ

Սուրբ Աստուած անմահ և հզօր,
որ սրբաբանեալ պաշտիս 'ի հրեղէն
և անմարմին զուարթնոցն, ան-
լռելի եւ անդադար օրհնաբանու-
թեամբ. զոր և Սերովբէքն սոս-
կալի և անեղագոչ՝ ձայնիւ երգեն
զերգս երեքսրբեան՝ բարեբանե-
լով զանմահ Տէրութիւնդ, և Քե-
րովբէքն գովասանական ձայնիւ
փառաւորեն զանբաւազօր Աստ-

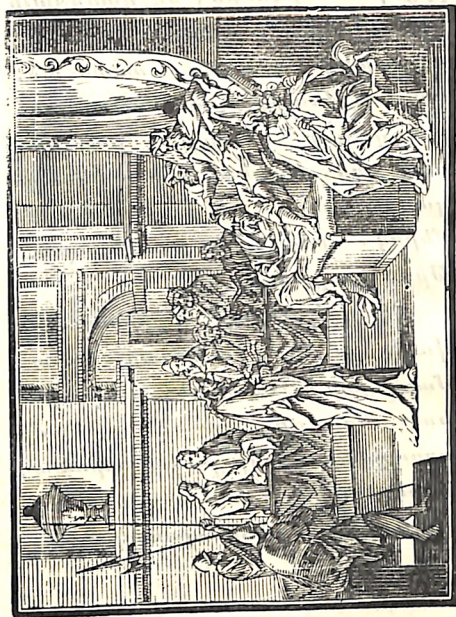

ուածութիւնդ, և ամենայն զօ-
րութիւնքն վերնական գոհաբա-
նեն երկրպագութեամբ, փառա-
ւորելով զամենազօր Թագաւո-
րութիւնդ: Ընդ որս և մեք բա-
նաւոր հօտ քո, և ստեղծուածք
անարատ ձեռաց քոց, ժողովեալ
ի գաւիթ սուրբ Եկեղեցւոյ քո՝
կալով առաջի: Աստուածընկալ
սուրբ Սեղանոյս՝ տկար անձամբ
եւ մեղաւոր չրթամբք երգեմք
զերգս երեքսրբեան սրբասացու-
թեամբ, և աղաչեմք զառատա-
բաշխ գթութիւնդ: Ընկալ զպը-
տուղ չրթանց եւ զբանաւոր Պա-
տարագս սրտից մերոց՝ ի հաճոյս
քո ըստ վերնոցն արժանաւորու-
թեան, եւ թող մեզ զամենայն
յանցանս մեր, զկամայ եւ զա-

կամայ, զգիտութեան և զանգի-
տութեան, զմտաց եւ զխորհրդոց,
զբանից եւ զգործոց, զհոգւոց և
զմարմնոց, եւ զամենայն մասանց
անդամոց, որպէս զի լիցի մեզ
կարողութիւն արժանապէս օրհ-
նել զքեզ եւ գովել զանուն քո
սուրբ: Տո՛ւր մեզ, Տէր, մաք-
րութիւն մտաց, զզջումն սրտից,
ճշմարտութիւն շրթանց, զարտա-
սուս աչաց, ամբծութիւն հոգւոց,
եւ սրբութիւն մարմնոց: Լցո՛՛ր ըզ-
մեզ ամենայն առաքինութեամբ,
պայծառ հաւատով, աներկբայ
յուսով եւ մաքուր սիրով: Եւ
զարդարեա՛ զմեզ խոհմութեամբ,
ողջախոհութեամբ, արիութեամբ
եւ արդարութեամբ: Զօրացո՛՛ ըզ-
մեզ յաղթող լինիլ ընդդէմ հնա-

րից բանսարկուն, եւ զամենայն
նեղս մուխս չարին շիջուցանել.
արդարութեամբ եւ աստուած-
պաշտութեամբ կալ մնալ յաշ-
խարհի ըստ հաճոյից եւ ըստ կա-
մաց քոց, եւ յետ աստի կենացս
զանճառ բարինս վայելել Տերամբ
մերով. որում փառք եւ զօրու-
թիւն յաւիտեանս. Ամէն:

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
վասն իմ 'ի յանօրինաց արհա-
մարեցար եւ այգանեցար. շնորհ-
եա՛ մեղաւորիս զի օգնութեամբ
սրբազանից քոյոց չարչարանաց
զերծանիցիմ 'ի խայտառակութե-
նէ սարսափելի հրապարակին:

ԸՆԹԵՈՆՈՒԼՆ ԶԳԻՐՍ

ՄԱՐԳԱՐԷԱԿԱՆՍ

ԵՒ ԶԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆՍ

Նշանակէ զհարցաքննութիւն Հերով-
դէի եւ Պիլատոսի:

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՆԹԵՐՅՈՒԱԾՈՅՆ

Տէր իմ Յիսուս քրիստոս, որ
վասն իմ իբրեւ զպարտաւոր եւ
վնասագործ կացեր 'ի յատենի
դատաւորացն մեծաւ խոնարհու-
թեամբ, չնորհեա՛ մեղաւորիս,
զի 'ի միւսանդամ քո գալստեանն
զուարթերես մատչիցիմ առ դա-
տաւորդ իմ երկնաւոր:

ԸՆԹԵՌՆՈՒԼՆ
ԶՍՈՒՐԲ ԱԻԵՏԱՐԱՆՆ

Նշանակէ զպատասխանիս Տեառն մե-
րոյ, զոր .ետ Պիղատոսի:

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՈՒՆԿՆԴՐՈՒԹԵԱՆ
ԸՆԹԵՐՑՈՒԱԾՈՅՆ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
կալով առաջի Պիղատոսի՝ վկայե-
ցեր ճշմարտութեան, շնորհեա՛
մեղաւորիս, զի հաւատով և սիրով
քո ամրացեալ՝ ոչ երկիցեմ 'ի յա-
նօրինաց և 'ի յանհաւատից բռնա-
ւորաց, այլ համարձակապէս խոս-
տովանիմ զքեզ Աստուածդ իմ
ճշմարիտ՝ մարմնացեալ, չարչար-
եալ եւ խաչեցեալ վասն փրկու-
թեան իմոյ:

ԸՆԹԵՌՆՈՒԼՆ
ԶՀԱՒԱՏԱՄԳՆ

Նշանակէ զուրացումն Պետրոսի
առաքելոյն:

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ԶՈՅԳ ԱՍՈՒԹԵԱՆ
— ՀԱՒԱՏԱՄԳ — ԻՆ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
լսաւ աստուածայնոյ քում արա-
մադրութեան՝ թոյլ ետուր Պետ-
րոսի զքեզ մարդկապէս ուրանալ .
շնորհեա՛ մեղաւորիս, զի զքեզ
միշտ ընդ Հօր և ընդ Հոգւոյդ սրբ-
բոյ՝ մի Աստուած ճշմարիտ խոս-
տովանիցիմ, եւ հաւատայցեմ եւ
դաւանիցեմ:

ԴԱՌՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԱՌ ԺՈՂՈՎՈՒՐԻՍ ԱՍԵԼՈՎ
— ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ .

Նշանակէ զդառնալն Տեառն մերոյ
առ Պետրոս :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս , որ
աստուածայնով քով զթու թեամ-
բբդ դարձար և ակնարկեցեր առ
Պետրոս՝ տալով նմա զղջումն եւ
զյորդումն արտասուաց . չնորհեա՛
մեղաւորիս զճշմարիտ զղջումն
սրտի , զի զտիւ և զգիշեր ողբա-
լով զսխալանս իմ՝ ընդունիցիմ
զնեղումն եւ զթողութիւն ամե-
նայն մեղաց իմոց :

ԱՌՆՈՒԼՆ ՍԱՐԿԱՒԱԳԻՆ
Ի ԳԼԽՈՑ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶՍԱՂԱՒԱՐՏՆ

Նշանակէ զմերկացուցանելն Տեառն
մերոյ 'ի զի՛ւորաց :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Գրիստոս , որ
վասն փրկութեան իմոյ զգեստս
նախատանաց զգեցար , գանից և
ապտակաց համբերեցեր . չնորհեա՛
մեղաւորիս , զի 'ի ձեռն ապաշ-
խարութեան մերկանայցեմ յինէն
զգեստս պղծութեան , և զգենու-
ցում զչնորդ քո երկնային եւ
կապակցեցայց ընդ քեզ , զի դու
ես վերականգնիչ իմ :

ԵՐԳԵԼՆ ԴՊՐԱՑ
ԶՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆՆ

Նշանակէ զկատակիլն Տեառն մերոյ
'ի զինորաց:

ԱՂՕԹՔ

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
Որդի Աստուծոյ եւ Բան Հօր, որ
լսաւ անճառ բարերարութեան քո
ոչ կամեցար անտես առնել զա-
րարածս ձեռաց քոյ, այլ մարդա-
սիրապէս զթացար յաղգս մարդ-
կան. խոնարհեցար 'ի հայրական
ծոցոյ է'դ՝ Աստուած, առեր ըզ-
մարմին 'ի սուրբ Կուսէն Մարիա-
մայ կամաւ Հօր եւ հաճութեամբ
սուրբ Հոգւոյն, զամենայն ըզ-
մարդկայինս յանձն առեր կրել
բաց 'ի մեղաց եւ զաստուածային

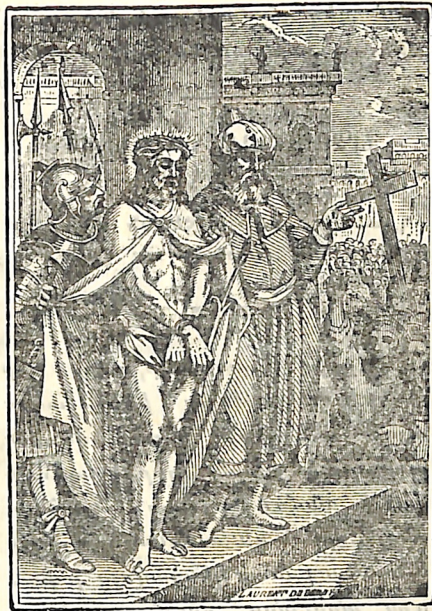

մարմինդ քո ետուր փրկանս փոխանակ բազմաց, ըստ կանխասացութեան անշուշտ հրամանի քո՝ խաչի եւ մահու համբերելով։ Հովիւդ քաջ, զանձն քո եղեր 'ի վերայ բանաւոր հօտի քո, ժողովել զցրուեալսն 'ի փարախ կաթովի կէ սուրբ Եկեղեցւոյ քոյ, լինիլ մի հօտ եւ մի հովիւ։ Վասն որոյ՝ մեք ժողովուրդք եւ խաչն արօտի քո՝ երկրամած դիմօք խոնարհեալ եւ 'ի ծունկս անկեալ աղաչեմք զամբաւ մարդասիրութիւն քո. մի՛ թողուր զմեզ 'ի ձեռաց քոց, եւ մի՛ անտես առներ զամբիժ արեամբ քո փրկեալ հօտս. մի՛ տար զմեզ 'ի փորձ թշնամւոյն եւ հակառակորդին մերոյ. սրբեա՛ զմեզ 'ի մեղաց եւ մաքրեա զմեզ

յամենայն անօրէնութեանց մերոյ. լուա՛ զսիրտս մեր 'ի խղճէ չարեաց, եւ փրկեա զմեզ յանրաւութեանց. լոյս տուր, Տէր, աւաց մերոց, զի մի՛ երբէք ննջեցուք 'ի մահ, եւ մի՛ լիցի տեղի պարծանաց թշնամւոյն, այլ խորտակեալ ջաղխեսցի գլուխ նորին զօրութեամբ ամենայաղթ իշաչի քո, եւ տկարասցին զօրութիւնք մեքենայից նորա։ Եւ տուր մեզ անարգել եւ անբռնադատ վճարել զկեանս մեր ամենայն արդարութեամբ՝ հետեւելով լուսոյ շաղաց եւ երկնաշու ճանապարհին. 'ի վայրի դալարւոյ բնակեցո՛ զմեզ եւ առ ջուրս հանգստեան սնո՛. զի տեսցէ թշնամին եւ ամաչեսցէ, զի քո եմք ստեղծեալք եւ քո եմք

փրկեալք . դու ես օգնական եւ
Փրկիչ մեր , զի բաց 'ի քէն զայլ ոք
ոչ գիտեմք և զանուն քո , Տէր ,
կարգամք զօրհանապաղ . մի' թո-
ղուր զժառանգութիւն քո 'ի ձե-
ռաց քոց , այլ ամենազօր աջ քո՝
լիցի հովանի և պահապան 'ի վե-
րայ պաշտօնէից քոց բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին և
ամենայն սրբոց քոց , քեզ փառք
յաւիտեանս . Ամէն :

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , որ
վասն իմ փշով պսակեցար , եւ
եղեգամբ զանեցար 'ի Հրէից .
չնորհեա՛ մեղաւորիս , զի զօրու-
թեամբ սրբազանից քոյոց չարչա-
րանաց զերծանիցիմ 'ի փշոց մե-
ղաց՝ և մերկանայցեմ զամենայն
հանգերձս չարութեան , և լինի-

Հանգերձս չարութեան չարութեան

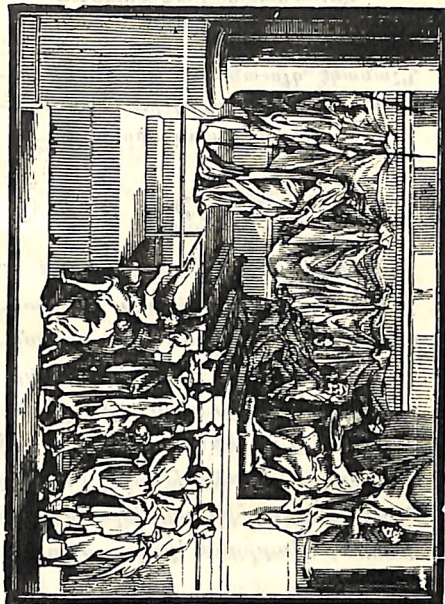
ցիմ քեզ ճշմարիտ երկրպագու՝
մինչ 'ի վախճան կենաց խմոց :

ՇՐՋԱԲԵՐԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԶԸՆԾԱՅՄՆ

Նշանակէ զածիլն Տեառն մերոյ 'ի
Պիղատոսէ արտաքս առ Հրէայս :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
վասն փրկութեան իմոյ ածիս
այսր եւ անդր իբրեւ զգառն
անմեղ, եւ իբրեւ զորով առաջի
կտրչի անմոռնչ կաս. չնորհեա՛
մեղաւորիս՝ զի ամենայն վշտաց
և տառապանաց կենցաղոյս 'ի փա-
ռքս անուանդ քում սրբոյ՝ ա-
ռանց ձանձրանալոյ համբերիցեմ :

ԼՈՒԱՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԶԶԵՌՈՒՆ

Նշանակէ զլուանալն Պիղատոսի ըզ-
ձեռս իւր 'ի վկայութիւն անմեղու-
թեան Տեառն մերոյ:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
'ի յանիւրաւ դատաւորէն Պիղատոս-
սէ լուացմամբ ձեռաց նորին՝ ան-
մեղ, անսպարտ գոլ վկայեցար.
չնորհեա՛ մեղաւորին զի զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց 'ի մէջ
զանազան փորձութեանց ալեաց
ծովու աշխարհիս՝ անմեղութեամբ
կենցաղաւարիցեմ 'ի փառս քո:

ՈՂՋՈՅՆ ՏԱԼՆ ՄԻՄԵԱՆՑ ԱՍԵԼՈՎ ՈՂՋՈՒՆԱՏՈՒԻՆ

— Քրիստոս 'ի մէջ մեր
յայտնեցաւ —

ԵՒ ԱՍԵԼՆ ՈՂՋՈՒՆԸՆԿԱԼԻՆ

— Օրհնեալ է յայտնութիւն
Քրիստոսի —

Նշանակէ զհաշտութիւն Պիղատոսի եւ
չերովդէի:

ԱՂՕԹՔ

Միջնորդ Աստուծոյ եւ մարդ-
կան, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
որ ամենաբարի եւ խաղաղարար
միջնորդութեամբ քով հաշտեցու-
ցեր զՀայր ընդ արարածս, եւ աւ-
րարեր խաղաղութիւն երկնաւո-
րաց եւ երկրաւորաց, հեռաւորաց

և մերձաւորաց եւ զնոյն խաղաղութիւն շնորհեցեր Եկեղեցւոյ քո ասելով, զխաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ: Եւ այժմ, Տէր, աղաչեմք զքեզ՝ զերկնաւոր և զճշտարար խաղաղութիւն քո Պարգեւեա՛ մեզ, զի խաղաղութեամբ և հանդարտութեամբ վարեսցուք ըզկեանս մեր առանց մեղաց եւ առանց գայթակղութեան; և սուրբ սրտիւ սիրել զմիմիանս որպէս դու զմեզ սիրեցեր. զնել զանձն 'ի վերայ ընկերին, որպէս դու եւ դեր. և լինել առ միմեանս գլխածք, քաղցունք և բարերարք, որպէս դու արարեր. հնազանդութեամբ եւ խոնարհութեամբ ծառայել միմեանց, որպէս դու

խոնարհեցար 'ի ծունկս քոյոց Աշակերտացն. որով մարթասցուք լինիլ պատշաճապէս անդամք եւ մարմին գլխոյդ մերոյ: Եւ դու, Տէր, ասացեր՝ թէ ուր երկու երեք ժողովեալ են յանուն իմ, անդ եմ ես 'ի մէջ նոցա: Վասն որոյ եւ մեք ժողովեալ յանուն քո 'ի գաւիթ սուրբ, կաթողիկէ և առաքելական Եկեղեցւոյ, և Աստուածային եւ սուրբ ողջունիւս եղեալ մի անձն և մի սիրտ, ըստ սրբոց Առաքելոյն: Լո՛ւր աղաչանաց մերոց, մարդասէր Տէր, եւ բնակեա՛ 'ի սիրտ եւ յոգի ժողովելոցս յանուն քո: Սրբեալ մաքրեա՛ եւ յարդարեա՛ զմեզ լինիլ տաճար եւ բնակարան ամենազօր շնորհաց քոց. հեռացո՛ 'ի մէջ

զամենայն խորամանկութիւն եւ
 զնենգութիւն թշնամոյն, զի
 սուրբ սրտիւ եւ մաքուր մտօք,
 երկիւղիւ եւ արդարութեամբ զօր-
 հանապաղ փառաւորեացուք զա-
 մենազօր անուն քո, այժմ եւ
 միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից .
 Ամէն :

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
 քոյով կենարար չարչարանօքդ
 պատճառ եղեր հաշտութեան ա-
 նիրաւաց դատաւորացն . շնորհ
 եա՛ մեղաւորիս, զի ՚ի բաց լքեալ
 զամենայն խռովութիւնս եւ զո-
 խակալութիւնս ընդդէմ ամենայն
 հաւատացելոց եղբարց իմոց, սի-
 րով եւ խաղաղութեամբ կենցա-
 ղավարիցեմ :

ԱՍԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԶԵՐԵՔՍՐԲԵԱՆՆ

Նշանակէ զերիս սուտ վկայսն, որք
 վկայեցին անյարմարպէս :

ԱՂՕԹԻ

Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ, Սո՛ւրբ, Տէ՛ր
 զօրութեանց, լի են երկինք եւ
 երկիր փառօք քո : Սերովքէքն
 աղաղակեն հրաշալի եւ հոգեղէն
 բարբառով առաջի փառաց աթո-
 ռոյ Աստուածութեան քո . քանզի
 զարհուրեալ ՚ի հիասքանչ եւ ՚ի հրա-
 շալի փառաց քոց, ո՛չ ունելով
 կարողութիւն արժանապէս փա-
 ռաւորել զանհասանելի մեծու-
 թիւն քո : Վասն որոյ անլուելի
 եւ անդադար օրհնաբանութեամբ
 փառաւորեն զմիասնական Աստ-

ուածութիւնդ, զպաշտելի և ըզ-
համագոյ Ներորդութիւնդ: Արդ՝
եթէ հրեղէնքն եւ անխմանալիքն
չեն բաւական քոյոյ անբաւու-
թեան, մեք հողանիւթեայքս և
յերկիր կործանեալքս՝ զխաբդ կա-
րասցուք բովանդակել բանիւ
զանբաւելի գթութիւնդ առ ա-
րարածս, եւ մանաւանդ առ ազ-
գրս մարդկան: Որ նախ 'ի սկըզ-
բանն արարչագործ ձեռամբդ ըս-
տեղծեր զնախնին մեր զԱդամ,
պատուելով զնա քան զայլ արա-
րածս՝ որ բանիւ միայն արա-
րան, և յետ պատուիրանազան-
ցութեան պտղոյն ճաշակման, ո՛չ
արարեր անտես զանկեալ բնու-
թիւնս, այլ ետուր զօրէնս և ա-
ռաքեցեր զՄարգարէս՝ յայտնելով

զօգուտն, իսկ պատեալքն 'ի պա-
տրողէն ոչ ծանեան զխորհուրդ
բարերար կամաց քոց: Ապա Հայ-
րըդ երկնաւոր կամելով յայտ
առնել զանճառական սէրդ կա-
պակցութեամբ Հոգւոյդ Սրբոյ,
առաքեցեր զմիածին եւ զծոցա-
ծին Բանդ, որ եկեալ մարմնա-
ցաւ 'ի սուրբ Կուսէն, եւ նովին
մարմնովն համբերեաց չարչարա-
նաց, խաչի և մահու, և եղեւ
քաւութիւն մեղաց մերոց: Վասն
որոյ մեք ընդ Սերովբէիցն եր-
գեմք նմա ասելով՝ Սուրբ, Սուրբ,
Սուրբ, Տէր զօրութեանց, լի են
երկինք եւ երկիր փառօք քո՝
օրհնութիւն 'ի բարձունս. օրհ-
նեալ է գալուստ քո յաշխարհս
'ի փրկութիւն մեր Քրիստոս Աստ-

ուած մեր . օրհնեալ է կենսաբեր
անօրէնութիւն քո . օրհնեալ է
փրկաւէտ չարչարանք քո՝ որով
զերծաք 'ի չարչարանաց եւ յան-
չարչարութիւն վիճակեցաք : Օրհ-
նեալ է կենդանարար մահն քո ,
որով փրկեցաք 'ի դառն մահուա-
նէ , եւ յանմահութիւն երկնից
վերափոխեցաք . որ յաւէրժական
գոհաբանութեամբ մատուցուք
փառս եւ երկրպագութիւն բա-
րերարչիդ՝ փրկչիդ եւ նորոգողիդ ,
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԿՈԶԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ

— ԱՌԷ՛Ք ԿԵՐԷ՛Ք —

Նշանակէ զբանն Պիղատոսի որ ասաց
չրէից , առէ՛ք զսա դուք՝ եւ ըստ ձե-
րոց օրինացն դատեցէ՛ք :

ԱՂՕԹՔ

Օրհնեալ է պարգեւատուն կե-
նաց , եւ պարգեւն անմահու-
թեան՝ Քրիստոս Աստուած մեր :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ԱՍԵԼՈՅ

— ԱՐԲԷ՛Ք Ի ՍՄԱՆԷ —

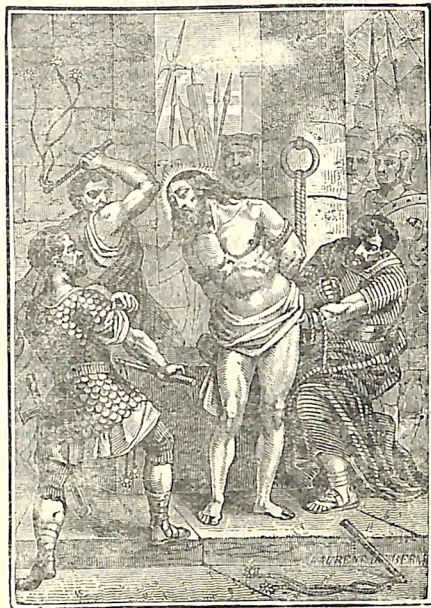
Օրհնեալ է շնորհն ձրի , եւ
պարգեւն անծախելի , կենդանի
և կենդանարար Մարմին եւ Արիւն
Քրիստոսի Աստուծոյ մերոյ :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՀԱՅՐ ԵՐԿՆԱԻՈՐԻՆ

ՀԱ՛ՅՐ ԵՐԿՆԱԻՈՐ , բարերար
և բազումողորմ Աստուած , տուող
բարեաց և պարգեւիչ կենդանու-

Թեան, որ ամենաբարի բնու-
 թեամբդ՝ յաղթեցար 'ի մարդա-
 սիրութենէ, մինչ զի զհամագո-
 յակից եւ զարարչակից, զաթո-
 ռակից եւ զհաւասարակից Բանդ՝
 առաքեցեր յաշխարհ, առ 'ի մար-
 մնանալ 'ի սուրբ Կուսէն՝ եւ նո-
 վին անմեղ եւ անպարտական
 մարմնովն՝ եղեւ գին եւ փրկանք
 ամենայն աշխարհի. զի ետուր
 զնա 'ի զենումն, 'ի մահ եւ 'ի փր-
 կութիւն վասն ամենայն հաւա-
 տացելոց անուան քո մեծի, եւ
 այժմ աղաչեմք զքեզ, միջնոր-
 դութեամբ Մարմնոյ եւ Արեան
 Միածնի քո հայեաց 'ի հեղումն
 սուրբ Արեան նորա, եւ յանշըն-
 չութիւն նորա 'ի խաչին 'ի բա-
 ցումն փրկական աղբերաց նորա,

և և արեամբ թաթառումն սուրբ
Մարմնոյ նորա, և անցո՛ր ՚ի մէնջ
զցասումն պատուհասի յանցանաց
մերոց բարերարութեամբ քով, զի
նորա եմք փրկեալ. ինայեա՛ր ՚ի
գլին սուրբ Արեան Միածնի քո,
եւ ողորմեա՛ր բանաւոր հօտի քոյ՝
յուսացելոցս յանուն քո:

ԱՌՆՈՒԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶԸՆԾԱՅՍ Ի ԶԵՌՍԻ,

Նշանակէ զգանիլն եւ զձաղիլն Տեառն
մերոյ ՚ի Պիղատոսէ եւ ՚ի զինւորաց
նորին:

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՅԱՄԵՆԱՅԵԻ

Արժանապէս օրհնեմք զքեզ, և
արդարապէս գովեմք եւ գոհա-

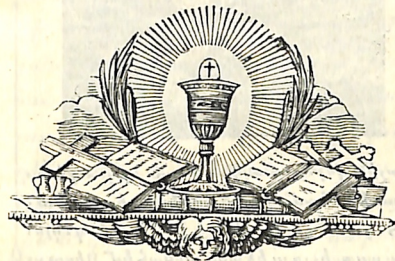
նամք զքէն Տէր Աստուած մեր,
որ ըստ բազում ողորմութեան
քում անտես արարեր զանարժան
գործս մեր, եւ այսմ շնորհի ար-
ժանաւորս կացուցեր, վասն միջ-
նորդութեան Մարմնոյ և Արեան
Միածնի քո. հաղորդս արա՛ր փա-
ռաց Աստուածութեանդ քո, մի-
աւորելով ընդ գերապատիւ ճա-
խութեանդ քո: Վասն որոյ՝ յա-
մենայնի օրհնեմք, և ըստ ամե-
նայնի գոհանամք զքէն զօրհանա-
պաղ, Տէր Աստուած մեր. ողոր-
մեա՛ր մեզ:

ԽԱԶԱԿՆՔԵԼԻՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
Ի ՎԵՐԱՅ ՄԱՐՄԻՆՈՅ ԵՒ ԱՐԵԱՆ

Նշանակէ զբեւեռելն Փրկչին ՚ի զին-
ւորաց ՚ի վերայ Սրբոյ Խաչին:

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
վասն փրկութեան իմոյ տարա-
ծեցեր զբազուկս քոյ արարչա-
գործս, և 'ի վերայ իշապփայտին
բեւեռեցար շնորհեա՛ մեղաւորիս,
զի զթախծեալ սիրտս իմ սիրով
լնդ քեզ բեւեռիցեմ, և մի՛ եր-
բէք 'ի քէն մեկուսացեալ հեռա-
նայցեմ:

ԱՂՈԹՔ

ՅԵՏ ՈՐԴԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Խաչին վերայ բազկատարած Երկնադէտ,
Գլուխն համակ արիւնամած փըշաւէտ.
Ո՛հ, դո՛ւ անոյշ Փրկիչն է իմ՝ իմ հոգւոյս,
Դո՛ւ արարիչ, դո՛ւ կեանք անմահ իմ Յիսուս:

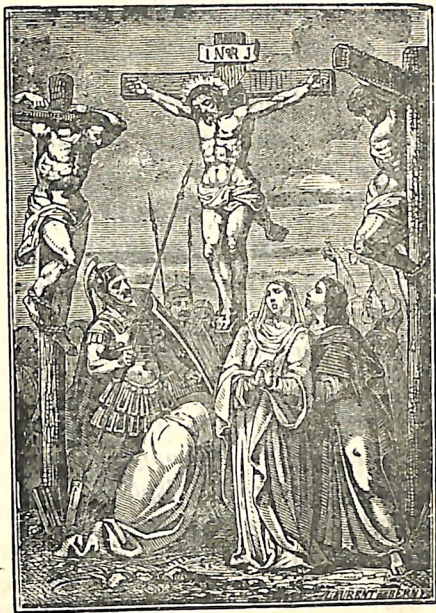
Հաց կենաց և բաժակ անմահ
հուլթեան, միածին Որդի Աստու-
ծոյ, Տէր մեր և Փրկիչ ՅԵՍՈՒՍ
ՔՐԻՍՏՈՍ՝ Աստուած ճշմարիտ,
մանանայդ երկնային իջեալ 'ի վե-
րուստ, եղեր կերակուր ամենայն
հաւատացելոց քոց. հեղմամբ Ա-
րեան քոյ ողորմեա՛ բանաւոր հօ-
տի քո, շնորհելով զթողութիւն
յանցանաց հաւատացելոց. 'ի մա-
հու լեր փրկութիւն հաւատացե-
լոց, և արժանապէս ճաշակողաց
զՄարմին և զԱրիւն քո սուրբ:
Յիշեա՛ զփրկաւէտ չարչարանսն
քո և զկենսատու մահն, զարեամբ
ճապաղումն 'ի Խաչին և զանտա-

նելի կիրսն, զոր ընկալար 'ի մարմնիդ վասն մեր: Նայեա՛ց 'ի խոցուածս արարչագործ ձեռաց եւ ոտից քոց, եւ 'ի բացումն կենարար վտակին՝ որով նորոգեցան տիեզերք եւ արբեցան արարածք: Նովին վտակօքն լուա՛ եւ մաքրեա՛ զմեզ յամենայն մեղաց մերոց, եւ թող մեզ զամենայն յանցանս մեր: Խնայեա՛ Արեամբ քո փրկեալ հօտի, եւ այց արա մեզ 'ի միւսանգամ գալստեան արքայութեան քում. զի մահուամբ եւ չարչարանօք փրկեցեր, ֆրիստոս Աստուած մեր, բարերար եւ նորոգող. եւ քեզ փառք եւ երկրպագութիւն յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ՀՈԳԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

ՀՈԳԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ՝ Աստուած ճշմարիտ, որ նախ 'ի սկզբանն շրջէիր 'ի վերայ ջուրց, եւ ստեղծանէիր զարարածս յոչնչէ, եւ պէսպէս հրաշսն գործեցեր յաւուրս Մարգարէիցն. եւ 'ի ժամանակի տնօրէնութեան էակցին քո՝ իջեր 'ի Յորդանան եւ 'ի Վերնատունն, լցեր զՍ.Ուաքեալսն բազմապատիկ շնորհօք: Եւ այժմ ազաչեմք զքեզ, միջնորդութեամբ սուրբ Մարմնոյ եւ Արեան փառակցին քո՝ որ բազմեալ կայ 'ի վերայ սրբոյ Սեղանոյս, է՛ջ 'ի սիրտս եւ յոգիս մեր, եւ մաքրեա՛ զմեզ իբրեւ զՍ.Ուաքեալսն 'ի սուրբ

Վերնատանն , և բորբոքեա՛ ՚ի մեղ
զկայծ սիրոյ աստուածութեանդ ,
զի արժանապէս լիցուք տաճար
և ընակարան քեզ և էակից Փա-
ռակցացդ . և ամենազօր շնորհիւ
քո՝ լիցուք փրկեալք յաւուր նո-
րոգման մերոյ , և քեզ նորոգողիդ
Աստուծոյ՝ վայելէ փառք յաւի-
տեանս . Ամէն :

ԿԱԼՆ ՍԱՐԿԱՒԱԳԱՅ
ՅԱԶՄԷ ԵՒ ՅԱՀԵԿԷ

Նշանակէ զերկուս աւագակս խաչե-
ցեալս յաջմէ եւ յահեկէ Տեառն մերոյ :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Բրիտոս , որ
վասն փրկութեան իմոյ ընդ անօ-
րէնս համարեցար , եւ երջանիկ

աւազակին զարքայութիւնն քո՝
խոստացար . չնորհեա՛ մեղաւորիս
զի յեկանելն հոգւոյս ՚ի մարմնոյս ,
արժանի լինիցիմ լսել զձայն քո
Աստուածային երանաւէտ :

ԱՍԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
- ԸՆԴ ՈՐՍ ԵՒ ՄԵԶ -

Նշանակէ զդաւանումն աւազակին , եւ
ասելն յիշեա՛ զիս , Տէր , յարքայու-
թեան քում :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , որ
բացեր զաչս մտաց աւազակին ,
զի զքեզ Տէր եւ Աստուած իւր
դու հաւատայր . չնորհեա՛ մեղա-
ւորիս զբացումն աչաց սրտի իմոյ ,
զի զքեզ ընդ Հօր եւ ընդ Հոգւոյդ

Սրբոյ դու մի Աստուած հաւա-
տայցեմ . եւ արքայութեանդ քում
սրբոյ արժանի գտանիցիմ , եւ ընդ
Եկեղեցւոյն խրախուսելով՝ քեզ
փառս եւ երկրպագութիւնս վեր-
առաքիցեմ :

ԱՂՕԹՔ

Ի ԺԱՄՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅԻՆ

Յիշեա՛ , Տէր , եւ ողորմեա՛ , եւ
օրհնեա՛ զուխտ եւ զժառանգու-
թիւն Եկեղեցւոյ քում սրբոյ , եւ
չնորհեա՛ մեզ զերկնային քո ղխա-
ղաղութիւն , զի մի՛ լիցի ՚ի մեզ
տեղի եւ մուտ չարին . հեռացո՛ ՚ի
մէնջ զամենայն խարդախութիւն
թշնամւոյն , եւ զբռնութիւն նորա
խորտակեա՛ բարեխօսութեամբ եւ

յիշատակաւ սրբուհւոյ Աստուա-
ծածնին, եւ սրբոյն Յովհաննու
Կարապետին, և սրբոյն Ստեփան-
նոսի նախավկային, սրբոյն Գրի-
գորի մերոյ Լուսաւորչին, և սրբ-
բոց Առաքելոց, Մարգարէից, և
սրբոց Հայրապետաց, Մարտիրո-
սաց, Ճգնաւորաց, Կուսանաց, և
ամենայն սրբոց քոց՝ երկնաւորաց
և երկրաւորաց, որոց յիշատակն
եւս օրհնութեամբ եղիցի 'ի մէջ
սուրբ Եկեղեցւոյս և առաջի սուրբ
Պատարագիս : Ամէն :

Յիշեա՛, Տէր, զպաշտօնեայս
քո՝ զծնողսն մեր՝ զվարդապետս,
զեղբարս, զընկերս, զկերակրիչս,
զուխտաւորս, զճանապարհորդս,
զհանգուցիչս, զվաստակաւորս,
զխոստովանողս, զապաշխարողս,

զգերիս, զհիւանդս, զնեղեալս,
զիշխանս, զչարարարս, զբարե-
րարս, զթշնամբս, զատելիս, եւ
որք պատուիրեցին մեզ հաւատով .
Յիշեա՛, Տէր, և ողորմեա :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ԳՈՀՈՒԹԵԱՆ

Յիշեա՛, Տէր, և ողորմեա, և
գթա՛ 'ի հոգիս հանգուցեալ ծա-
ռայից քոց, որք ուղիղ դաւա-
նութեամբ պաշտեցին զքեզ, եւ
նովին հաւատով և յուսով ննջե-
ցին 'ի քեզ : Յիշեա՛ զնոսա յա-
ւուր մեծի գալստեան արքայու-
թեան քո, արա՛ արժանի ողոր-
մութեան, քաւութեան և թողու-

Թեան մեղաց . դասաւորեալ պայ-
ծառացո ընդ սուրբս քո յաջա-
կողմեան դասուն , զի յաւերժա-
կան խնդութեամբ և մշտնջենա-
կան ցնծութեամբ փառաւորեսցեն
զքեզ , Բրիստոս , ընդ Հօր և ընդ
սրբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

ԵՐԳԵԼՆ ԳՊՐԱՅ ԶՀԱՅՐ ՄԵՐ

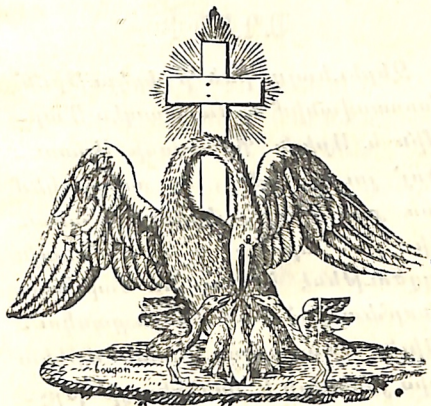
Նշանակէ գեթն բանս , զոր ասաց
Փրկիչն մեր 'ի վերայ Խաչին :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ԶՈՅԳ ԱՍՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅՐ ՄԵՐԻՆ

Տէր իմ Յիսուս Բրիստոս , որ
'ի վերայ Խաչին վասն փրկու-
թեան իմոյ ծարաւեցար , եւ խա-

չահանուաց քոյ աղօթեցեր . շնոր-
հեա՛ մեղաւորիս զի փրկարար
քոյով նպաստութեամբդ դառ-
նայցեմ 'ի յախտից մեղաց իմոց ,
և ներելով իմոց պարտապանաց՝
քեզ ճշմարիտ հովուիդ իմում
հետեւիցիմ :

ԲԱՐՁՐԱՑՈՒՑԱՆԵԼՆ
ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ ԶՐՆԾԱՅՍՆ

Ա Ս Ե Լ Ո Վ

- Ի ՍՐԲՈՒԹԻԻՆ ՍՐԲՈՑ -

Նշանակէ զաւանդումն Հոգւոյն Տեառն
մերոյ 'ի ձեռս Հօր Աստուծոյ 'ի վե-
րայ Խաչին :

ԱՂՕԹՔ

Զերեւեալդ ինձ 'ի փրկութիւն՝
խոստովանիմ ճշմարտապէս Մար-
մին և Աբիւն Գրիստոսի Աստու-
ծոյ՝ յուսոյ իմոյ, եւ աղաղակեմ
առ քեզ՝ մեղայ յերկինս և առա-
ջի քո. սրբեա զիս յամենայն
պղծութենէ հոգւոյ եւ մարմնոյ.
Հնորհեա՛ ինձ ժամանակ և ցանկու-
թիւն ապաշխարութեան. փրկեա
զիս յերեւելի և յաներեւոյթ թըշ-

նամույ. տպաւորեա՛ զօգուտն հո-
գւոյ և մարմնոյ իմոյ : Պարգեւեա՛
ինձ բարեգործութեամբ և բարե-
պաշտութեամբ զքեզ արժանա-
պէս ճաշակել, և փառաւորել ըզ-
Հայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. Ամէն :

ԹԱՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶՊԱՏՈՒԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆ
Ի ՅԱՆԱՊԱԿԱՆ ԱՐԵԱՆ

Նանակէ զներկին Արեամբ Փրկչին
մերոյ :

ԱՂՕԹՔ

Տէ՛ր իմ Յիսուս Գրիստոս, որ
ըստ նախագուշակութեանն Եսայ-
եայ Մարգարէին՝ հնձան հարեր՝

Զ գթութիւնն քո, Տէ՛ր, առարես
'ի վերայ մեր եւ ամենայն
ժողովրդեանս :

և զհանդերձ մարմնոյ քո ներկեալ
արեամբ քով թաթաւեցեր . չնոր-
հեա՛ մեղաւորիս , զի ճաշակմամբ
նոցին մաքրիցիմ յամենայն աղ-
տեղութեանց հոգեկանաց , և իս-
կութեամբ սիրոյ ընդ քեզ՝ մըն-
չեւ ցկէտ կոչման իմոյ կապակ-
ցիցիմ հաստատապէս :

ՈՂԲԵՐԳԱԿԱՆՔ

ՎԱՍՆ ՀԱՄԱՅՆ ԱԶԳԻ

ԵՒ

ԵԿԵՂԵՏԱԿԱՆՍՅ ՀԱՅՈՅ

Եւ արդ Տէր իմ եւ Աստուած
իմ Յիսուս Քրիստոս, ես ամենա-
սխալ և բազում չարեօք և անօ-
րէնութեամբ լցեալ ծառայս քո,
արդէն յերկիր խոնարհեալ՝ կորա-

գլուխ անձամբ եւ մեծակական
ողբով 'ի խորոց սրտէ հառաչեմ
առ ամենագթած Աստուածդ իմ,
և աղաչեմ վասն ողորմելի և ան-
տերունչ ազգիս մերոյ. աղաղա-
կեմ առ քեզ՝ ո՛վ ողորմեկեաց
Ողորմած, անտիրացելոց Տէր, ան-
ճարելոց ճար, անօգնականից Օգ-
նական, անյուսից Յոյս և Ապա-
ւէն, նեղելոց և վշտացելոց հան-
գիստ և մխիթարութիւն: Գոչեմ
առ քեզ մեծաւ թախանձանօք.
բա՛ց, Տէր, զաչս քո, եւ տե՛ս
զողորմելիութիւն մեր. տե՛ս ըզ-
փոքրիկ հօտս քո, թէ ո՞րպէս եմք
ցրուեալ եւ տարագրեցեալ ընդ
ամենայն երկիր եւ մատնեալ 'ի
ձեռս օտարաց տերանց և թշնա-
մեաց, զրկեալ 'ի սեպհական բնա-

կութեանց և 'ի հայրենեաց մերոց:

Ո՛հ, զի եմք որպէս զնաւ դե-
կաբեկ, տառանեալք յալիս ծովու
առանց ղեկավարի, և որպէս ոչ-
խարք մոլորեալք 'ի յանապատի
առանց հովուի. եւ ո՛չ ունիմք
զՄովսէս՝ որ առաջնորդեսցէ. և
ո՛չ ունիմք զՅեսու՝ որ ընդդէմ
թշնամեաց կացցէ. և ո՛չ ունիմք
զԴաւիթ՝ որ վասն մեր հաճոյա-
կան պատարագս մատուցէ քեզ,
եւ զսուր բարկութեան քո յետս
դարձուցէ: Եւ ո՛չ ունիմք ըզ-
Մարգարէ, զԹագաւոր և զԱռաջ-
նորդ, եւ ոչ զօգնութիւն իմն
յուսմեքէ:

Իշխանք մեր եւ ազատագ-
նեայք մերկացեալք յիշխանու-
թեանց և յընչից՝ և անկեալք ընդ

լիշխանութեամբ այլոց ծառայեն
թշուառութեամբ :

Հասարակ ժողովուրդքս գը-
րաւեալք 'ի ներքոյ ծանր լծոյ
եւ հարկի այլազանց՝ հազիւ թէ
հայթայթանօք գտանեմք զապ-
րուստս կենաց մերոց . և զսեր-
մանեալսն և զվաստակս մեր այլք
ուտեն եւ վայելեն :

Եկեղեցիք վայելչագեղք եւ
վանօրայք պայծառաշէնք՝ որք
յանուն քո և 'ի յիշատակ սրբոց
քոց սիրելեաց կառուցան , Հո-
գւոյդ Սրբոյ օծմամբն կնքե-
ցան , և ամենայաղթ Խաչիդ նշա-
նաւն պսակեցան , յորս մատչիւր
պատարագ Գառնդ Աստուծոյ 'ի
փրկութիւն աշխարհի , յորս կա-
տարէին սրբազործ և հոգեկեցոյց

խորհուրդք քո , յորոց եւանէին
և վերառաքէին առ քեզ ձայնք
օրհնութեանց եւ փառաբանու-
թեանց , բուրմունք հոգեւորա-
կանք , նուէրք հաճոյականք և
աղօթք հաշտարարք , ահա՛ ըստ
մեծի մասին ամայացեալք եւ ա-
պականեալք՝ դողոց և գազանաց
օթարան են եղեալք :

Յիրաւի ձգեաց թշնամին ըզ-
ձեռն 'ի ցանկալիսն քոյ : Մտին
հեթանոսք 'ի ժառանգութիւնս
քոյ եւ պղծեցին զսուրբ տաճարս
քո : Սրահք և սրբութիւնք նոցա
դարձան յապականութիւն : Սուգ
առին ճանապարհք նոցա , Հատան
երթեւեկք տօնից տարեկանաց նո-
ցա : Լռեցին 'ի նոցանէ ձայնք
օրհնութեանց եւ փառաբանու-

Թեանց : Գաղանք եւ յափշտաւ
կողք մուտ եւ ել առնեն 'ի նոսա :
Սքանչեւարար դամբարանք եւ
բժշկարար նշխարք սրբոց՝ որք
'ի նոսա, կոխան եղեն ոտից ան-
սրբոց եւ պղծոց : Քահանայք եւ
պաշտօնեայք նոցա հալածեալք :
Ուստի եղաք մեք մնացողքս նա-
խատինք դրացեաց եւ այսն կա-
տականաց թշնամեաց մերոց :

Արդ՝ այս ամենայն եկին եւ
գան 'ի վերայ մեր վասն մեղաց
մերոց : Քանզի մեք մեղաք, ա-
նօրինեցաք եւ ապստամբեցաք 'ի
քէն . վասն այսորիկ եւ դու թոյլ
ետուր այս ամենայն չարեաց գալ
'ի վերայ մեր եւ տիրել մեզ, եւ
մատնել զմեզ 'ի ձեռս թշնամեաց՝
տերանց ապստամբողաց . որպէս

ահա եմք տառապեալք 'ի վերայ
ամենայն երկրի այսօր վասն մե-
ղաց մերոց : Ուրեմն Աստուծոյդ
մերում արդարութիւն, եւ ամօթ
երեսաց մերոց :

Արդ՝ այժմ առ ո՛վ դիմես-
ցուք, ո՛վ Աստուած մեր, եւ ո՛ւմ
պատմեսցուք զցաւս մեր . եթէ ոչ
քեզ բարկացելոյդ . որ որպէս ար-
դարութեամբ խրատեցեր եւ հարեր
զմեզ, կարող ես եւ դու ողորմու-
թեամբդ անդրէն վերստին բժշկել
եւ մխիթարել :

Վասն որոյ՝ ահա անկանիմ ա-
ռաջի անոխակալիդ Աստուծոյ եւ
ըստ անառակին գոչեմ . մեղաք
յերկինս եւ առաջի քոյ . մեղաք
ստեղծողիդ մերոյ . մեղաք բա-
րերարիդ մերոյ եւ Աստուծոյ :

Ակալեմ գլխի, անոխակալ Տէր
Աստուած, դարձիր 'ի բարկու-
թեանէ քումմէ եւ անցո՛ 'ի մէնջ
հցաստումն քո. մի՛ յիշեր զմեղս
մեր զառաջինս, վաղվաղեայցէ առ
մեզ ողորմութիւն քո, զի ազքա-
տացաք յոյժ: Զարթի՛ր, Տէր,
զարթի՛ր. արի՛ եւ մի՛ մերժեր
զմեզ խաղառ: Մի՛ մոռանար զաղ-
քատութիւն եւ հնեղութիւնս մեր:
Արի, Տէր, օգնեա՛ մեզ եւ փրկեա
զմեզ վասն անուան քոյ, որ կո-
չեցեալ է 'ի վերայ մեր: Մի՛ մատ-
ներ զմեզ խաղառ վասն անուան
քոյ. մի՛ ցրեր զուխտս քո. եւ
մի՛ 'ի բացեայ առներ զողորմու-
թիւնս քոյ 'ի մէնջ: Զի դու մի-
այն ես Տէր մեր եւ թագաւոր.
դու միայն ես Փրկիչ մեր եւ օգ-

նական. դու միայն ես ապաւէն
մեր եւ յոյս: Զի բաց 'ի քէն զայլ
ոք ո՛չ դիտեմք, եւ զանուն քո
կարգամք հանապաղ: Տե՛ս զստ-
ւանաւոր աղգիս մերոյ. հաս յօգ-
նութիւն եւ այց արա:

Եւ որպէս գթայիր հնոյ ժո-
ղովրդեանն՝ վասն Աբրահամու,
Իսահակայ, Յակոբայ եւ վասն
Դաւիթի ծառայից քոց. դժա՛ եւ
այժմ նորոյ ժողովրդեանդ եւ փո-
քու հօտիդ, վասն սրբուհւոյ Աս-
տուածածնի՝ անարատ ծնողի քոյ,
որքոյն Յովհաննու կարասեալիս եւ
Մկրտչին քոյ. որքոյն Ստեփան-
նոսի նախավկային քոյ. որքոյ
Առաքելոցն եւ Մարգարէից քոց.
եւ որքոյն Առաքելոցն եւ յատուկ
Հոռաւորչացն մերոց՝ Թադէոսի

եւ Բարդուղիմէոսի, եւ սրբոյն
Գրիգորի բազմաշարչար վկային
քոյ. և նորին Որդւոց և Թոռանց՝
ընտրելոց ծառայից քոյ. և սրբոց
Հովհաննէանց եւ Գայիանէանց՝
յաղթող վկայիցն քոյ: Եւ բարե-
խօսութեամբ սրբոց Հայրապետաց
և Վարդապետաց, Ճգնաւորաց,
Մարտիրոսաց, Կուսանաց, և ա-
մենայն սրբոց քոյ հնոց և նորոց՝
յայտից և անյայտից:

Այլ և բարեխօսութեամբ սրբոց
քոց երկնաւորացդ՝ Գաբրիէլի և
Միքայէլի եւ ամենայն անմար-
մնական դասուցդ:

Զի եթէ վասն բազում մեղաց
մերոց և անօրէնութեանց առ ժա-
մանակ մի թողեր զմեզ, դար-
ձուցեր զերեսս քո 'ի մէնջ եւ

տրտմեցուցեր, վասն պատուական
Արեան քո՝ եւ վասն արդարու-
թեան սիրելեաց քոց՝ դարձ առ
մեզ. և ողորմութեամբ քով մե-
ծաւ ողորմեաց մեզ. և ուրախացո
զմեզ՝ որպէս ասացեր առ Եսայ-
եաւ, Լսեցո՛ւ և մեզ զայն երանա-
ւէտ ձայնն թէ՛ — Լուսաւորեաց
Եկեղեցիդ Հայաստանեայց և ու-
րախ լիբ, զի հասեալ է լոյս քո:
Ահաւասիկ ես դարձուցանեմ 'ի
քեզ զխաղաղութիւն իբրեւ ըզ-
գետ. եւ զմանկունս քո 'ի հե-
ռաստանէ 'ի վերայ ուսոց իւր-
եանց բարձեալ բերիցեն — : Յիրա-
ւի՛ այդպիսի ամենակարող Աստու-
ծոյ ողորմութեան եմք մնացեալ
ապաստան, ողորմած Աստուած:

Ուրեմն՝ հաշտեա՛ց ընդ մնացոր-

դաց ժողովրդեան քոյ: փրկեա՛
ղմեղ մեծաւ սքանչելեօք. ժողո՛-
վեա՛ զմեղ ՚ի դող սիրոյդ և մխի՛-
թարեա՛ ՚ի փառս անուան քոյ սրբոյ,
որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ մեք:

Այլ և աղաչեմ զքեզ, Տէր իմ
և Աստուած իմ, վասն ամայա-
ցելոց և անշքացելոց վահորէից և
եկեղեցեաց մերոց: Լուր մեզ՝ ա-
հա՛ նեղեալ անձամբք աղաղա-
կեմք:

Մի՛ յիշեր զմեղս մեք, որով
բարկացուցաք զքեզ. այլ յիշեա
զպարբան քո՝ յորոց անուն կա-
ռուցան եկեղեցիք մեր: Զսուրբ
և զմաքուր նշխարս նոցա, որք
ամփոփեալք են ՚ի նոսա. և զսրբ-
բութիւնսն՝ յորոց վերայ անուն
քո կոչեցեալ է:

Եւ ոչ եթէ վասն արդարու-
թեան իմոյ արկանեմ զայս աղերս
առաջի քո, այլ վասն բազում
գթութեան քոյ եւ վասն սիրոյ
սիրելեաց սրբոց և սրբութեանց
քոց:

Ուրեմն աղաչեմ զքեզ, ողոր-
մած եւ գթած Աստուած, վասն
անհուն ողորմութեան քոյ, ՚ի սէր
սրբոց եկեղեցեաց և սրբութեանց
քոց, բարեխօսութեամբ քեզ հա-
ճոյացելոց սրբոցն քոց, եւ միջ-
նորդութեամբ նոցին չարչարա-
նացն, պատուական արեանն, և մա-
քուր նշխարաց և դամբարանացն՝
ողորմեա՛ եւ այց արա: Որպէս
տառապեցուցեր բարկութեամբդ,
նմանապէս բժշկեա՛ և մխիթարեա՛
ողորմութեամբդ: Զի որպէս տեսին

աչք մեր զամայութիւնս և զապա-
կանութիւնս նոցին վասն մեղաց
մերոց, տո՛ւր մեզ տեսանել վե-
րբասին զվերանորոգութիւնս և
զպայծառութիւնս նոցին վասն սի-
րեկաց սրբոց քոց :

Եւ որպէս հատան և լոեցին
ձայնք օրհնութեանց և փառա-
բանութեանցն 'ի նոցանէ, արա
զի վերստին զօրացին և բարձ-
րացին 'ի փառս անուան քոյ .
զի ծանիցեն ամենեքեան թէ՛ կո-
չեցեալ է անուն քոյ 'ի վերայ
մեր և նոցա : Զորս և մեր տե-
սանելով վերառաքեսցուք փառս
և գոհութիւնս 'ի յերկինս քեզ
ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից . Ամէն :

ԳԱՌՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԱՌ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՆ ԸՆԾԱՅԻՒ
ԱՍԵԼՈՎ – Ի ՍՈՒՐԲ Ի ՍՈՒՐԲ –

Նշանակէ գհանգիւն Բանին Աստուծոյ
'ի գիրկս Մօր իւրոյ յետ իշանելոյն
'ի Խաչէն :

ԱՂՕԹՔ
ԵՐԿՐՈՎԳՈՒԹԵԱՄԲ

Խոստովանիմ և հաւատամ, զի
դա՛ է ճշմարիտ Մարմին և Արիւն
Յիսուսի Քրիստոսի Որդւոյն Աս-
տուծոյ, որ բառնայ զմեզս աշ-
խարհի :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
յիշանելն քո 'ի Խաչէն՝ հանգեար
'ի գիրկս Մարիամու՝ անարատի

Մօր քա, և ցօղով կուսական ար-
տասուաց նորին ոռոգանիլ հա-
ճեցար. շնորհեա՛ մեղաւորիս զի
զսիրտ իմ մեղսամած՝ քեզ կեն-
սատուիզ իմու՛մ օթեւան և առա-
գաստ պատրաստեցից, և անդա-
դար զխոցուածս մարմնայդ ոգ-
բալով համբուրեցից :

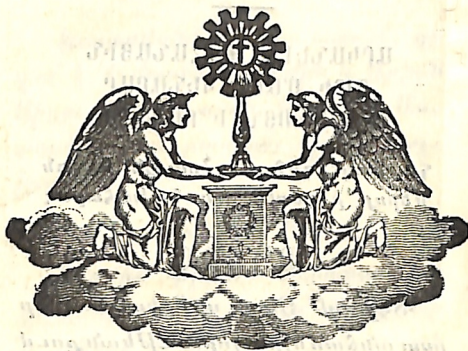
ԱՐԿԱՆԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶՄԻ ՄԱՍՆ ԿԵՆԱՐԱՐ
ՄԱՐԲՆՈՅՆ Ի ԲԱԺԱՆՆ

Նշանակէ զիշումն Հոգւոյն Տեառն
մերոյ 'ի դժբխս առ նախահարս :

ԱՂՕԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս, որ
լստ անճառելի ողորմութեանքում

իջեր 'ի դժոխս միաւորեալ Աստուածութեամբդ առ 'ի սփոփել և վերածել զնախահարս . շնորհեա՛մեղաւորիս , զի 'ի մէջ դժոխոց մեղաց իմոց արժանի լինիցիմ այցելութեանդ , և օգնութեամբ քով յառնիցեմ 'ի մեռելոտի գործոց իմոց . Ամէն :

ՃԱՇԱԿԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԶՍՐԲԱՐԱՐ ՄԱՐՄԻՆ
ԵՒ ԶԱՐԻՒՆ ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՅ

Նշանակէ զթաղումն Տեառն մերոյ
երեքօրեայ 'ի գերեզմանի :

ԱՂՕԹՔ

ԵՐԲ ԱՍԻ

— ՔՐԻՍՏՈՍ ՊԱՏԱՐԱԳԵԱԼ —

Միածին Որդի Աստուծոյ եւ
Բան Հօր, արարիչ երկնաւորաց
և երկրաւորաց և լցուցիչ համայն
արարածոց, որ լնուս զամենայն
յամենայնի, անպարագելի գոյով
բնութեամբ՝ բովանդակեցար 'ի
մարմնի, զի տեսանելի և շօշա-
փելի լիցիս մարդկային ազգի,

վասն որոյ ճաշակելի և կերակուր
եղեր ամենայն հաւատացելոց, զի
տացես զկեանս յաւիտենական
այնոցիկ՝ որք հաւատով և սրբու-
թեամբ մերձեցան 'ի քեզ՝ ըստ
տնուտ խոստման քո, մարդա-
սէր : Եւ այժմ մեք փրկեալքս
պատուական արեամբ քո՝ հաւա-
տով տեսանեմք զՓրկիչդ մեր բո-
լորազէս պարուհեալ 'ի ներքոյ
կրկին տեսակաց՝ հացին և գին-
ւոյն, հողով, մարմնով եւ Աս-
տուծութեամբ : յաղագս որոյ
երկրպագութիւն մատուցանեմք
փրկողիդ մերում, եւ աղաչեմք
զանբաւ գթութիւն քո : Լո'յժ
զկապ մեղաց մերոց, եւ ջնջեա՛
զձեռագիր մերոյ անօրէնութեան,
բեւեռես զմեզ յերկիւղ և 'ի սէր

քո սուրբ, զի միշտ գնասցուք
արժանի կոչմանն՝ յոր կոչեցեր
զմեզ։ Տուր մեզ, Տէր, բանաւոր
հօտիւ քո յամենայն սրտէ հետեւել
միայն զկնի ճշմարիտ հովուիդ և
կատարել զկամս քո, և լսել զե-
րանաւէտ բարբառ քո. աճել օր
ըստ օրէ, և պահել զպատուիրանս
քո զօրհանապազ։ Պարգեւեա՛ մեզ
զսիրտ սուրբ եւ զհոգի խոնարհ,
զի մի՛ արհամարհեալ լիցուք ա-
ռաջի քո. մաքրեա՛ զմիտս եւ
զխորհուրդս մեր, որպէս սրբոց
քոց Առաքելոցն, զի ընդ նոսին
արժանի լիցուք զսուրբ և զսրբ-
բարար, զկենդանի և զկենդանա-
րար Մարմին և Արիւն քո՝ Քրիս-
տոս Աստուած մեր, ճաշակել և
ընդունիլ յուսով կենացն յաւի-

տենից ընդ ամենայն սուրբս քո,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. Ամէն։

ԱՂԵՐՍԱՆՔ

ՎԱՍՆ ԽԱԶԻ

ԵՒ ԶԱՐԶԱՐԱՆՈՅ ՓՐԿՉԻՆ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ - ԲԱՆ Ղ.

Բարեբանեալ Աստուած՝ երկնաւոր, միա՛յն արարելչ, Տէ՛ր ամենակալ, մեծութի՛ւնն անեղ, գլխութիւնն օրհնաբանելի, ողորմութիւնն խոստովանելի, բարերարութիւնն երկրպագելի, խնամակալութիւնն պաշտելի, մարդասիրութիւնն տօնելի, պահպանութիւնն խնկելի, բարձրեալ անքնին, մերձաւոր կամարար. ապաւէ՛ն անկասկածելի, մխիթա՛ր սրտից, փառաւորի՛չ վշտաց, ապաքինի՛չ ցաւոց, սպառնալից վհատութեանց, բար-

ձո՛ւմն պարտեաց, փոխարկի՛չ կարեաց, կարգաւորի՛չ կրից, յարմարի՛չ բանից, սանձարկո՛ւ լեզուի, շրջադրութիւնն շնչոյ, կացուցի՛չ հազագի, ամփոփի՛չ խորհրդոց, կրթարան կամաց, արձանացուցի՛չ յուզմանց, հանդարտութիւնն մրրկաց, խաղաղութիւնն ծիփանաց, որ ունիս զթեւոց ամենընթաց իշխանականիս, և իմաստութեամբ նուաճեալ առ քեզ դարձուցանես:

Գոհաբանեալ մի՛շտ երախտաւոր, որ հեղութեամբ անհպարտութեան երկայնամտեալ՝ հանգչիս տենչանօք, անճառ հրաշիւք յանձինս սրբոց: Թագաւոր էի՛ց համայնից՝ ամենայնիւ ծանուցեալ գթած. սկզբնահա՛յր_և նա-

խաչաւիղ՝ սիրոյն ընթացից . ճանապարհ կենաց , որ առաջնորդես քաղցրութեամբ՝ դիմելոյս 'ի լոյսդ վերին : Ձեռնկալու մե՛ծ վստահութեան , որ ո՛չ թողացուցանես դայթակղեցելոյս՝ 'ի վայր կործանիլ . յուսո՛յ կերպարան ճշմարիտ , առհաւատչէիւ աղաչողաց մատանց՝ յայտնի երեւեալ . ապոււի-նութի՛ւն հանգստեան՝ որ ո՛չ երբէք մատնես՝ վտանգի դատապարտութեան : Ազատութի՛ւն շնորհածիր , որ տաս լիապէս՝ առանց փոխատրութեան փրկանաց . առատութի՛ւն աննախանձելի , որ քոյին փառաւորութեամբդ՝ դանարդ նիւթ հողոյս ճոխացուցանես , Պայծառութի՛ւն անըստուեր , որ ճառագայթիւք անեղ բար-

ճրութեան պարածածկեալ զթըռուառս՝ կրկին բարգաւաճ առնես : Քաւի՛չ մեղանաց բազմաց , որ զհերքեալս 'ի փրկութենէ՝ առաջնովն պայծառութեամբ նորոգեալ , վերստին վայելչացուցանես : Հնարաւո՛ր դիւրանաս՝ առ ամենայն անբաւ գերամբարձութիւն յաւէտ յառաջեալ , ե՛լք վստահութեան՝ առ խոստացելոցն վայելս . երանութի՛ւն անձկալի , յոր զկենդանութիւն շնչոյս լքանել է ախորժելի՝ զի զքեզ գտից , կենդանի՛ս Կա՛մք անփոխադրելի , առ 'ի քաւութիւն գերույս զօրացեալ ամենագովելի . անսխալելի դե՛ղ կենաց , որ և մեռելոց բնաւին եղծելոյ՝ առնես զսքանչելիս : Ամենաստե՛ղծ աներկբայելի , որ

զհուրք կիզեալն , և զհողմով հոսեալն , և զժանեօք գազանաց ծախեալն՝ 'ի քթթել ական նովին հիւթականութեամբ անպակտս յարուցանես : Անհաւաստ' համարձակութիւն , յորում Աստուածօրէն պանծանօք պարծիլն է իրաւացի :

Հայեա՛ց , Տէր , յերկնից զըւարթ քաղցրութեամբ՝ յամենալործան վտանգ նեղելոյս , եւ արա՛ անդորր հանգստական դիւրաւոր՝ 'ի բազմատաղնապս հեծութենէ : Եւ գյարուցեալ գումարս սատակչացն , եթէ՛ սպառազէնք աշատկան դժնեայ հնարաւորութեան՝ բուռն մարտակցաց , պատկանեալ զինուք , եթէ՛ մեղաց տգեղ՝ և քո ատելի կերպարանք , եթէ՛ ցաւոց և ախտից՝ վասնիչ և

կորստական նշմարանք , մերժեսցես , հանցես , հառցես , խափանեսցես , և հալածեսցես՝ հեռի սահմանաւ խապառ տարագրեալ , անդարձ որոշմամբ վերստին կորստեանն . և կառուցես՛ս , կացուցես՛ս նպատակ կենաց և ամուր մահարձան զնշան իշաչիդ՝ ապաւինելոյս 'ի քեզ փրկութիւն : Եւ յայտմ անպարտ անպատիր և անվանելի արուեստից՝ անաւորիդ մեծութեան , լուծցին որոգայթքն գաղտնածածուկ , սատանայականք , կապտեսցին մեքենայքն , վատնեսցին դայթակղութիւնքն , խայտառակեսցին հաղթիցն դրութիւնք , յայտնեսցին երեւոյթք որսոյն , գացին նենգողին ծուղակք , վերասցին վարմին վերարկուք , սողորեսցին որովանցն

բոյսք, նդովեսցին բռնաւորին չա-
րաբանութիւնք, կտրեսցի լար խա-
բէութեան 'ի մահ որսողին, պար-
սեսցին պատրողին բանսարկու-
թիւնք, պակասեսցին զէնք զլր-
պարտողին, անկցին սուսերք մա-
հաբերին, սուղեսցին սաղրողին
պատրաստութիւնք, արձակեսցին
տոռունք տազնապողին : Այլայ-
լեսցին սուտ կերպարանք կեղծա-
ւորին, սատակեսցին խրոխտակա-
նացն խիստ յարձակմունք, ցըր-
ուեսցին կցորդութիւնք կերչացն,
բաժանեսցին ազինք աւաղակացն,
քայքայեսցին բոյլք բարբարո-
սացն, քանդեսցին ամրոցք ա-
պըստամբողացն, արգելցին ամպ-
րոպք յանդգնելոցն, փարատես-
ցին փորձողին անձրեւք, հալեսցի

և ցամաքեսցի եղեանն աղանդա-
ւորին : Խորտակեսցի եղջիւր գո-
ռողին, մանրեսցին ամբառնալիք
դրօշիցն կերպարանաց, փշրեսցին
ամբարհաւածութիւնք հպարտա-
ցելոցն, նահանջեսցին դիմեցմունք
ճակատելոցն, քակտեսցին միաբա-
նութիւնք զօրացն Բելիարայ՝ թէ՛
անմարմինք և թէ՛ մարմնաւորք,
փախիցեն ընդ նոյն ճանապարհ 'ի
մի շաւղաց հետոյ, յեօթն տարա-
կոյս . 'ի գուքն ինձ փորեալ՝ ինք-
եանք ընկճեսցին : Յեղանակեսցին
ձմերունք ձանձրացուցչին, հառցի
կապն՝ կցորդութեան մշտաջան ա-
ւաղակին, նողկասցի մտացս կայից՝
համբոյր շողոքորթին, ընդմիջեալ
մեկնեսցին՝ նետաձգութիւնք նեղ-
չին, կացցէ 'ի սասանման՝ նաւ

խարդախողին, խլեսցին յարմատոց անտի՝ ատամուէնք խածանողին :

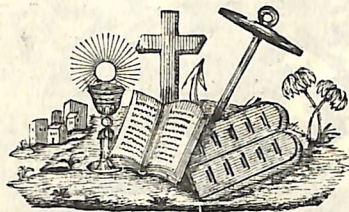
Վասն փայտիդ օրհնութեան կենաց՝ յորում պրկեցար Աստուածդ անըմբռնելի, յիշատակաւ բեւեռացդ՝ որով 'ի գործի մահուն մածույար արարիչդ երկնի և երկրի, արեամբդ տէրունականաւ՝ որով զվիշապն մեծ կարթիւ ածեալ որսացար, լեղւոյն դառնութեամբ զոր արբեր, որով զդեղատուութիւն կորուսչին արտաքս հեղեր, պտտմաբանութեամբ ըզձական ճառից կրիցն սարսափեկեաց՝ որով զլրբութիւն հակառակողին ըմբերանեալ ամաչեցուցեր, անուամբդ անհասականաւ ամենայնիւ անթարգմանելուդ՝ յորմէ դողան և

դատապարտին սոսկացեալ սաստիկ սարսափմամբ բնութիւնք ամենայն երեւութից և աներեւութից. եղիցին այս ամենայն պարգեւք շնորհաց՝ խոստովանելոյս 'ի պաշտպանութիւն, 'ի բժշկութիւն և 'ի քնուութիւն : Եւ մահաբեր դառնաթոյն օձին, և որ 'ի նմա աղդեաց յիեղերադաւ չարութիւնն՝ 'ի սատակումն եղիցի նորին. նոյն ինքն 'ի կորուստ, և յանբժշկական հարուած տանջացի և ըմբռնեացի. Եղիցի՝ ողորմութիւն ստեղծողիդ ընդ իս, և չունչ ոգւոյս իմ ընդ քեզ անբաժանօրէն կապաւ մխացեալ 'ի մի :

Եւ որ ոք ընթերցցի զայս աղերս ձայնի մաղթանաց՝ գոչման

աղօթից, հայցման ծերոյ և աղայ-
ոյ, կուսի և երիտասարդի, և ե-
թէ յաղախնեաց ոք պաղատեսցի
աստուածսիրաբար, հաւասարա-
պէս անաչառութեամբ ընկալցին
'ի քէն մասն երանութեան՝ պար-
տուց աղատութեան, հաստեալ
վերստին յանարատութիւն նորոգ
մաքրութեան, նկարեալ դարձեալ
զքոյդ կերպարան անփոփոխելի:
Ահա՛ տիրապէս հնարաւոր, զօրեղ,
անպատում, անհաս, անիմանա-
լի, տեսցե՛ս աստանօր 'ի հառա-
չանս կողկողանաց այսր հեծու-
թեան, որ 'ի բոլորից շրթանց
ընծայեալ քեզ մատուցանի, վասն
Հօր քո երկնաւորի և բարերարի,
և Հոգւոյդ Սրբոյ՝ փառակցի եւ
կենդանատուի. Աստուածածնիդ

բարեխօսութեամբ եւ խնդրուա-
ծովք ամենայն սրբոց: Զի դու
ստեղծեր զամենայն, եւ 'ի քէն
եղեն ամենայնք, եւ դու տիրես
ամենայնի. և քեզ փառք յամե-
նեցունց, մի՛նդ յիսկութենէ՝ ան-
ժամանակ Յրրորդութեանդ՝ զու-
գակցապէս փառաւորեալ յան-
բաւս, և յաւիտենից յաւիտեանս.
Ամէն:

ԵՐԳԵԼՆ ԴՊՐԱՅ ԶՏԱՂԱ
 Նշանակէ գիտութիւն եւ զհրճումն
 աշակերտաց վասն Յարութեան
 Տեառն մերոյ :

ԱՂՕԹՔ

Տէ՛ր իմ Յիսուս Բրիստոս,
 որ քոյով փառաւոր յարութեամբդ
 զհաւատացեալս քոյ բերկրեցու-
 ցեր. շնորհեա՛ մեղաւորիս՝ զի ՚ի
 յարութեան յաւուրն յետնումար-
 ժանի լինիցիմ բերկրիլ եւ ուրա-
 խանալ ընդ պարս երջանկաց եւ
 երանելեաց յարքայութեան քում.
 Ամէն :

ԳՍՈՒՆԱԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
ԸՆԾԱՅԻՆ
ԱՌ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԵ ԱՍԵԼՈՎ
— ԿԵՅՈՒՆՍԵՐ —

Նշանակէ գերեւին Տեառն մերոյ
յետ Յարութեան իւրոյ :

ԳՈՀՈՒԹԻՒՆ

Աստուած մեր, եւ տէ՛ր մեր
երեւեցաւ մեզ, օրհնեալ եկեալ
անուամբ Տեառն :

ԱՂՕԹՔ

ԵՐԲ ԱՍԻ — ԼՅԱՔ —

Գոհանամք զքէն՝ Հայ՛ր ամե-
նակալ, Որդիդ միածին, եւ Հո-
գիդ ճշմարիտ, որ ընտրեցեր զհա-
ւատացեալսն անուանդ քում սրբոյ

ի մասն վիճակի սրբոցն ի լոյս .
և ստացար քեզ ժողովուրդ սեպ-
հական, և արարեր հաղորդ փա-
ռաց Աստուածութեանդ, և ժա-
ռանգորդ անճառ բարութեանց
քոց . ո՛չ ըստ մերում արժանա-
ւորութեան, այլ ըստ անբաւ գը-
թութեան քո, որ միշտ շնորհս
առատապէս եւ ոչ նախատես .
փոքր պահանջես, և մեծամեծս
պարգեւես : Այո՛, օրհնելով օրհ-
նեմք եւ գոհանալով գոհանամք
զքէն, Տէ՛ր Աստուած մեր, որ
յայսմ մասին զմեզ արժանաւորո
կացուցեր : Աղաչեմք զքեզ, մի՛
թողուր զմեզ ի ձեռաց քոց յայ-
սրմհետէ մինչեւ յաւիտեան . եւ
եկեսցէ ողորմութիւն քո ի վերայ
մեր զամենայն աւուրս կենաց մե-

րոց , և եղիցի անուռն քո օրհնեալ
յաւիտեան եւ յաւիտեանս յաւի-
տենից . Ամէն :

ԱՍԵԼՆ ՔԱՀԱՆԱՅԻՆ
— ՕՐՀՆԵԱԼՔ ԵՂԵՐՈՒՔ —

Նշանակէ զօրհնութիւն Տեառն մերոյ
զոր ետ հաւատացելոց իւրոց 'ի համ-
բառնալն յերկինս :

ԱՂԹՔ

Տէր իմ Յիսուս Քրիստոս , որ
'ի համբառնալն քո առ 'ի յերկինս
օրհնեցեր զհաւատացեալս քո՝
խոստանալով նոցա զմխիթարիչ
Սուրբ Հոգին . շնորհեա՛ մեղաւո-
րիս զի յամենայն խորհուրդս , 'ի
բանս և 'ի գործս իմ օրհնութեան

քում Աստուածայնոյ և շնորհաց
Հոգւոյդ Սրբոյ արժանի լինիցիմ.
Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

ՅԵՏ ԱԻԱՐՄԱՆ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Սկիզբն եւ կատարումն ամե-
նայնի Աստուած, որ ամենայն
բարի 'ի քէն սկսանի և քեւ կա-
տարի, և 'ի քեզ բովանդակի ա-
մենայն, 'ի վախճան աղօթիցս ու-
ղորմեա՛ մեզ, և լեր ընդ մեզ զա-
մենայն աւուրս կենաց մերոց. և
եղիցի՛ ամենազօր աջ քո պահա-
պան մեզ յամենայն ժամ 'ի տուէ
և 'ի գիշերի, 'ի ննջել և 'ի յառ-
նել եւ զամենայն գործս մեր 'ի
բարին կատարեա՛. Ամէն :

Ի ՀԱՄԲՈՒՐԵԼՆ ԶԱԶ
ՊԱՏԱՐԱԳԶԻՆ

ԵՐԳ

Յիշեսցէ՛ Տէր զամենայն պա-
տարազս քո, և զուխտս քո ըն-
դունելի արասցէ :

ԱՂՕԹՔ

Ի ՍԿՍԱՆԻԼ ԳՈՐԾՈՑ

Զգործս ձեռաց մերոց ուղիղ
արա՛ 'ի մեզ, Տէ՛ր, եւ զգործս
ձեռաց մերոց յաջողեա մեզ :

ՀԱՌԱՉԱՆՔ

ՆԱԽ ՔԱՆ ԶԻՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ ԲԱՆ ԻՒ.

Եւ քանզի ըստ ողբաձայնիցն բանաստեղծութեանց վերընծայելոց՝ զգրութիւնն թուոցս յարմարեցի կական և հեծութիւն, հառաչանք կողկողազինք, դառնութեան լալումն եւ արտասուաց երգք. դարձեալ սկսայց զճառ պաղատանացս խոստովանօրէն զղջականաբար, զգաղտնա ծածուկսն յայտնաբարբառ, զի անդրադարձութեամբ սկզբմանցն և վերջնաւորօքն բառիւք, զնոյն համաձեւութիւնն ՚ի մի թախանձ

նմին մաղթանաց հոգեկեցոյցն խոնարհութեան՝ աստանօր եղից:

Մեղայ՝ մեծիդ բարերարութեան՝ անարգս մեղայ. մեղայ ծագմանդ ճառագայթից՝ խաւարս մեղայ, մեղայ շնորհացդ անբաւ երախտեաց՝ արդարեւ մեղայ. մեղայ սիրոյդ վերնում գթութեան՝ յայտնապէս մեղայ. մեղայ ստացողիդ յոչեութենէ՝ ստուգապէս մեղայ. մեղայ գերունակ գոգոյդ գրկանաց՝ անբաւս մեղայ. մեղայ աննուաղ լուսոյդ վայելման՝ նենգոյս մեղայ. մեղայ ճաշակման անճառդ կենաց՝ բազումս մեղայ. մեղայ անհաս պարգեւացդ ճրից՝ հանապաղ մեղայ. մեղայ գովեալ մարմնոյդ Աստուծոյ՝ մահու չափ մեղայ. մեղայ պաշտելի արեան

Արարչիդ՝ իսկապէս մեղայ :

Ահա՛ արդարեւ օրհնեալ է հա-
տուած բանի յուսադրական սրտի
այսր մեղայի . սոյն սա՛ պատուե-
լի աւանդ , անմոռաց պատուէր ,
հայրենեացն տուր , նախահարցն
օրէն , համայնից թողակ , անհեր-
քելի բան , զօրաւոր պատասխա-
նի , կենդանութեան կամուրջ ,
ախորժելի վերնոյն , սիրելի սրբոց ,
անխղելի կապ , հրաշալի բարբառ ,
անշրջելի պատճառ , բաղձալի ա-
ղերս , փափաքելի սեղան , սրտա-
բեկ հնչումն , անհնարից ճարակ ,
կարծրութեան վանիչ , աստուա-
ծապաշտից սահման , հեթանոսաց
դէիրք , վաղնջուց կանոն , քրիս-
տոնէից հարազատ , արարչու-
թեանն յաղթող , անջրպետ հզօր ,

խտրոց ահաւոր , արուեստ բար-
ձրութեան , խորութիւն անչափ ,
հիացման տեսիլ , խորհուրդ կրն-
քեալ . ընդ որ չիք ումեք ան-
ցանել՝ եթէ ոք անլմբունելի մտաց
արագման զսա ծանիցէ : Զայն
բարեպատեհ հրաշաւորական , որ
ո՛չ յիշատակեցաւ ՚ի վերջին դա-
տակնիք դասուն լքելոյ . գուցէ
առ նմին խզեալ համառօտ զվրի-
ժակն իրաւանց մահուն հասելոյ ,
յորմէ ընտրութիւնն ապագործ
եղեալ՝ զսահմանն յաւիտենական
քակտեսցէ : Զարդ փառացն՝ մե-
ծութեան , որով նոյն ինքն Աս-
տուածութիւնն պսակեալ բար-
գաւաճի : Քանզի ո՛վ ոք դիմեալ
կալաւ զեղջերաց սեղանոյ այսր
սրբութեան , եւ ոչ առ ժամայն

պրծեալ 'ի պատժոց անարատ գր-
տաւ : Իսկ եթէ Աքար զարմեան
և Սաւուղ կիսեան , և Յուդա սի-
մոնեան՝ ասելով զսոյն ոչ արդա-
րացան , և ես վկայեմ իրաւամբք՝
խոստովանեալ զայս պայման բա-
նի , զի յակամայիցն բռնադատե-
լոց ո՛չ է կատարեալ սէր . ուստի
և ո՛չ բովանդակապէս փրկութիւն :
Իսկ ես կամաւ համբուրեմ՝ դար-
ձեալ կրկնելով զերջանիկ բանիդ
զմկրտութեան հարազատս :

Մեղայ երախտեացդ մոռա-
ցութեան՝ վերստին մեղայ . մե-
ղայ մարմնոյ ձեռն յոգի հարեալ՝
յիմարս մեղայ մեղայ առ կեանսդ
դրժողութեան՝ իսկ և իսկ մեղայ .
մեղայ բանիդ ապախտ առնելոյ՝
չարաչար մեղայ . մեղայ 'ի յօր

սատակման ինձէն ստիպեալ՝ վատ-
թարս մեղայ . մեղայ պարտականս
անկենդան մահուն՝ ձաղելիս մե-
ղայ . մեղայ անպատկառս քո
բարձրութեան՝ տաղակալիս մե-
ղայ : Վերջին ինձ կրկին աշխարհ
հոգեւոր՝ զի 'ի կորուստ և 'ի կոր-
ծանութեան ինձ երեւեցայ . զի ան-
դարձս վարտեցայ , զի որդիս
թշնամի գրեցայ , զի 'ի բար-
ձանցն երկնից ընկեցայ , զի փուշս
վարուց դիզեցի : Եւ եւս առ
սմին ողբք աղաղակի , զի ան-
ձամբ զանձն անարգեցի , զի բա-
զին կորուսչին գտայ :

Այլ իմն կսկիծ դժնդակ սրտի ,
զի զիս ունին առ որ չեմ , զար-
տաքնայարդար բաժակս անմա-
քուր , զբռեալ որմս գարշուենակ ,

զսին պարծանօք պաճուճեալս ,
 զլոյսս 'ի մռայլ շրջեալ , զգերա-
 նակիր ակնս՝ թշուառացեալ , ըզ-
 ջահս փառաց՝ շիջեալ , զամենայ-
 նիւս յամենայնի ամենայն իրօք
 փնասակարս , առ տնօրինականսն
 տէրունականս , առ յայտնութիւնս
 աստուածայինս , առ երեւմունս
 արարչագիրս , առ խոնարհու-
 թիւնսն սարսափելիս , առ այն
 զոր տեսի աչօք խակ իմովք , առ
 որ մեծ է պատասխանատուութիւնս
 քան առ համօրէն Աւե-
 տարանն . զարմանս , հիացմունս ,
 հոգս հալողականս , անդաճմունս
 անհնարաւոր , թուականութիւնս
 մտաց անբարդելիս , ելմունս ան-
 կատարս , իջմունս անհաստատս ,
 յուսահատութիւնս յարմարականս ,

յանդիմանութիւնս պատշաճա-
 կանս , ձաղանս պատեհագոյնս ,
 նզովս իրաւացիս , անէծս արժա-
 նահատոյցս : Արդ՝ այսօքիկ են
 մեղաւորիս իմ կշտամբութիւնք ,
 եւ ինքնահարուած տանջանաւո-
 րութիւնք :

Եւ քանզի կարող ես զայս
 ամենայն զպարտս թողուլ , եւ
 զխայթուածս մահու բռնկել , Տէ՛ր
 ողորմութեանց , Աստուած բոլո-
 րից , Գրիստոս թագաւոր բարձր-
 եա՛լ Հօր Որդի . ստեղծի՛չ , գթա՛ծ ,
 բարերա՛ր , օրհնեա՛լ , առա՛տ , հա-
 րո՛ւստ , հղօ՛ր , ողորմա՛ծ , տեսո՛ւչ ,
 ձեռնկա՛լ , հաստի՛չ , ապրեցուցի՛չ ,
 դարմանի՛չ , կեցուցի՛չ , երկայնա-
 մի՛տ , անոխակա՛լ , ապաւէ՛ն ,
 բժի՛շկ , գովեա՛լ , երկնաւո՛ր ,

անճա՛ռ, լո՛յս, կեա՛նք, յարու-
թի՛ւն, նորոգութի՛ւն, քաւութի՛ւն:

Եթէ՛ հայեսցիս մարդասիրութեամբ, ըստ որում՝ քոյդ են սովորութիւնք, նայեսցալ ՚ի քեզ կողկողիմ եւ ես. եթէ՛ լուիցես՝ հառաչեմ. եթէ՛ ունկն մատուցանիցես՝ պաղատիմ. եթէ՛ անսայցես՝ աղերսեմ. եթէ՛ ներեսցես՝ աղաչեմ. եթէ՛ առ իս դառնայցես՝ գոչեմ: Ապա եթէ՛ անտես առնիցես՝ կործանիմ. իսկ եթէ՛ առ ոտն հարկանիցես՝ լամ. եթէ՛ զոգեպա՛ն ոչ ընծայեսցես՝ մեռանիմ. ապա եթէ՛ ահարկու դէմս ցուցանիցես՝ սատակիմ. իսկ եթէ՛ սաստեսցես՝ դողամ. եթէ՛ խեթիւ տեսանես՝ սոսկամ. ապա եթէ՛

սաստկանաս՝ սարսափեմ. եթէ՛ հալածես՝ հեծեմ. իսկ եթէ՛ ընդ վայր հարկանիցես՝ հերքիմ. եթէ՛ զողբոց վնասութիւնս ոչ առցես՝ տագնապիմ. եթէ՛ խստանաս՝ փախնում. ապա եթէ՛ սպառնաս՝ ընկճիմ: Իսկ եթէ՛ քննես՝ քարկոծիմ. ապա եթէ՛ ուժգինս ակնարկես՝ սուղանիմ. եթէ՛ ո՛չ անխայեսցես՝ մերժիմ. եթէ՛ կոչեսցես՝ խիթամ. իսկ եթէ՛ աչս յառեսցես՝ ամաչեմ. եթէ՛ ձայն տացես՝ երկնչիմ: Զբարեացն պարգեւ մատնեալ, զերանութիւնն թողեալ, զչնորհն լքեալ, զուխան ցրեալ, զաւանդն կենաց մոռացեալ, ըզհամարձակութեանն վստահութիւն կորուսեալ, զստեղծիչէրցս բարկացուցեալ, զանճառութիւն չնոր-

հին ընդոտնեալ, զպատուոյն պատ-
կեր այլայլեալ :

Իսկ եթէ առ այս խեղդ մահու
հեծութեան ցաւոցս մարդասի-
բեալ՝ առ իս ժամանեցուսցես,
Տէ՛ր Յիսուս Քրիստոս, զազդեալն
գիր ընանիլ ՚ի յիս, եթէ բժշկու-
թիւն դադարեցուցանէ զմեզս մե-
ծամեծս, որով ամենառատ քաղց-
րութեամբ քով պատուաստեալ ՚ի
քեզ, զքոյդ կերպարան լուսոյ
լցեալ և նկարեալ յոգի՝ վերստին
գտեալ պնդեցայց քաւեալ, եւ
ստեղծեալ կրկին ՚ի փրկութիւն
անմահից կենացն անախտակա-
նաց. եւ քեզ ընդ Հօր Հոգւովդ
Սրբով փառք յաւիտեանս. Ամէն :

ՁՂՁՈՒՄՆ

Մեղայ Ամենասուրբ Երրորդու-
թեանն՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
Սրբոյ: Մեղուցեալ եմ Աստուծոյ,
խոստովանիմ առաջի Աստուծոյ՝
և Սրբուհւոյ Աստուածածնին, և
առաջի քո Հայր սուրբ՝ զամենայն
մեզս զոր գործեալ եմ: Քանզի
մեղայ՝ խորհրդով, բանիւ և գոր-
ծով. կամայ և ակամայ, գիտու-
թեամբ եւ անգիտութեամբ. մե-
ղայ Աստուծոյ:

Մեղայ հոգւովս և զօրութեամբ
սորա, մտօքս և շարժմամբ սորա.
մարմնովս և զգայութեամբ սորա:
Մեղայ զօրութեամբ հոգւոյս. խո-
րաման կու թեամբ, անզգամու-

թեամբ, յանդգնութեամբ և երկ-
չոտութեամբ, շռայլութեամբ և
ժլատութեամբ, զեղխութեամբ և
անիրաւութեամբ, չարահաւանու-
թեամբ, յուսահատութեամբ, և
թերամտութեամբ. մեղայ Աս-
տուծոյ:

Մեղայ չար խորհրդով մտացս.
նենգութեամբ, ատելութեամբ,
խեթիւ, մախանօք, յաչաղանօք,
թուլութեամբ, պոռնկական խոր-
հրդով, արուական, իգական, ա-
նասնական, գաղանական. 'ի գիւ-
շերի և 'ի տունջեան՝ երազական
գիճութեամբ, և անըջական գարշ
աղտեղութեամբ. մեղայ Աստու-
ծոյ:

Մեղայ ցանկութեամբ մարմնոյս,
հեշտութեամբ, պղերգութեամբ,

յօրանջմամբ քնոյ, շարժութեամբ
մարմնոյս, և զաղրագործութեամբ
'ի պէսպէս ախտս. հեշտալրու-
թեամբ լսելեացս, արատութեամբ
աչացս, ցանկութեամբ սրտիս,
պագշոտութեամբ, անժուժկա-
լութեամբ, շուայտութեամբ, և
արբեցութեամբ. մեղայ Աստուծոյ:

Մեղայ չարաբանութեամբ լե-
զուիս. ստախոսութեամբ, սուտ
երդմամբ, երդմնազանցութեամբ,
հակառակութեամբ, վիճաբանու-
թեամբ, բանսարկութեամբ, շոգ-
մոգութեամբ, քսու, դատարկա-
բանութեամբ, և ծաղու, զրախօ-
սութեամբ, հերձախօսութեամբ,
և անիծաբանութեամբ, տրտնջե-
լով, դժգոհելով, բամբասելով,
և հայհոյելով. մեղայ Աստուծոյ:

Մեղայ գողութեամբ ձեռացս .
ազանելով, զրկելով, հարկանելով,
սպանանելով, և ընդ գարշս ա-
ծելով . մեղայ Աստուծոյ :

Մեղայ ամենայն յօդուածովք
շինուածոյս եւ ամենայն անգա-
մօք մարմնոյս . հնգեակ զգայա-
րանօքս, և վեցեկի շարժամբս .
վերամբարձ ոտնահարութեամբ,
եւ վայրաքարշ մեղկութեամբ .
յաջ և յահեակ խոստրելով, զա-
ռաջնոցն մեղանջելով, և վերջնոցն
չար նշաւակ գողով . մեղայ Աս-
տուծոյ :

Այլ եւ մեղայ եօթնիցս յան-
ցանօք՝ մահացու մեղօք . հպար-
տութեամբ, նախանձու, բարկու-
թեամբ, ծուլութեամբ, ազահու-
թեամբ, որկրամոլութեամբ, բըղ-

ջախոհութեամբ, և մասամբք սո-
ցին . մեղայ Աստուծոյ :

Այլ և մեղայ ամենայն պատ-
ուիրանացն Աստուծոյ, յանձնա-
ռելեացն եւ հրաժարելեացն . զի
ոչ զյանձնառականսն կատարեցի,
և ոչ 'ի հրաժարելեացն հեռացայ :
Զօրէնս առի՝ և յօրինացն հեղգա-
ցայ . 'ի կարգս քրիստոնէութեան
հրաւիրեցայ՝ եւ գործովս անար-
ժան գտայ . գիտելով զչարն կա-
մաւ կորացայ, և 'ի բարեաց գոր-
ծոց ես ինձէն հեռացայ . վա՛յ ինձ,
վա՛յ ինձ, վա՛յ ինձ : Զո՞րն ա-
սեմ, կամ զո՞րն խոստովանիմ .
զի անթիւ են յանցանք իմ, ան-
ասելի են անօրէնութիւնք իմ, ան-
ներելի են ցաւք իմ, և անբժըշկե-
լի են վէրք իմ . մեղայ Աստուծոյ :

ՅԵՏ ԽՈՍՏՈՎԱՆԵԼՈՅ ԶՄԵՂՍ

Քննող գաղտնեաց մեղայ քեզ,
կամայ և ակամայ՝ գիտութեամբ
եւ անգիտութեամբ. թողութիւն
չնոցհեա՝ մեղաւորիս, զի 'ի ծննդ-
դենէ սուրբ աւագանին մինչեւ
ցայսօր՝ մեղուցեալ եմ առաջի
Աստուածութեան քո. զգայարա-
նօք իմովք և ամենայն անդամօք
մարմնոյս. և ողորմեա՛ քո արա-
րածոց՝ և ինձ բաղմամեղիս:

Հայր սուրբ, զքեզ ունիմ միջ-
նորդ հաշտութեան եւ բարեխօս
առ միածին Որդին Աստուծոյ.
զի իշխանութեամբդ որ տուեալ
է քեզ, արձակեսցես զիս 'ի կա-
պից մեղաց իմոց, աղաչեմ զքեզ:

ՀԱՌԱՉԱՆՔ

ՆԱԽ ՔԱՆ ԶՀԱՂՈՐԴՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ — ԲԱՆ ԻԵ.

Եւ արդ, զի՛նչ գոյ ասել ա-
մաչեցելոյս յերեսաց մեծիդ ահա-
ւորութենէ, բայց եթէ համրանալ,
եւ հող 'ի բերան եղեալ, լռել 'ի
սրտի՝ ըստ մարգարէութեանն խը-
րատու, ահա՛ 'ի բարեոյն կարկա-
ռեալ 'ի յոյս: Իսկ եթէ զփականս
շարժողութեան չրթանցս բացից,
բռնադատեցից՝ խօսել կամեցեալ,
դարձեալ զնոյն ձայն կրկնակա-
կան եղերերգութեան լալեաց բաղ-
մութեան՝ խէթ մտացս յառաջա-
դրէ:

Նւ արդ, ողբակից մեծ մեղա-
ւորին՝ անօրինեցելոյ կամաւ առ 'ի-
մահ, զնորին գոչումն երկրորդե-
ցից և ես ընդ նմին, մեղա՛յ, Տէր,
մեղա՛յ, և անօրէնութեանց իմոց
ինձէն վկայեմ: Հիւսեալ ընդ նմին
զբանս յիսներորդի Սաղմոսին,
անթիւս գրեմ զպարտուցս սակ՝
անձինս մեղանաց՝ քան զհող երկ-
րի հողմահոս փոշւոյ ընդ օդս
տարածեցելոյ: Մեղայ յերկինս և
առաջի քոյ, ընդ Անառակ որդ-
ւոյն պատկառեցելոյ՝ հայրենի գը-
թոյդ վերստին դարձեալ թախանձ
արկանեմ: Եւ զողորմելին ձայն
աղերսանաց՝ արտօսրածին ողբովք
գոչման 'ի տխուր դէմս մատու-
ցեալ, առաջի քոյ տարածանեմ:
Հայր գթութեանց, Ստուռա՛ծ բո-

լորից, չեմ արժանի կոչիլ և ո՛չ
բնաւին առ այս անուանիլ, ո՛չ
միայն որդի, այլ եւ անպիտան
ապաքան վարձկան:

Ընկա՛լ զսովեալս տարագրա-
կան՝ պարտապան վնասուց և զցաւ
քաղցոյս լկանաց նեղելոյս և նը-
ւաղելոյս՝ կենաց քո հացիւդ բը-
ծըշկեսցես: Լե՛ր ընդ առաջ քո
ողորմութեամբդ՝ 'ի սկզբնաւորս
ապաւինութեան. զգեցո՛, գթա՛ծ
և անոխակալ, անօրինեալս մեղա-
պարտի՝ զնախակապուտ հանդեր-
ձին ծածկոյթ. աւանդակորոյս
ձեռացս աղտեղեալ մեղօք, զկնիք
մատանւոյն համար ձակու թեան՝
ամենառատ կամօք մատուցես.
զգարչապարացս թշուառութիւն
մերկութեան ոտիցս՝ պատսպա-

րութեամբ աւետարանական ամբարակերարկու օգիցս կօշկաց՝ ՚ի յօձին թիւնից միշտ ամբացուցես : Զգուարակդ պարարակ եղինդ երկնայնոյ, որ է միածին Որդիդ քո՝ օրհնեալ իսկապէս մարդասիրութեամբ, կարօտելոյս բարեաց՝ նուիրեա՛ . որ մատուցեալ միշտ և անպակաս մնայ ՚ի լրութեան յարակայ, զենեալ ՚ի սպանդարանի անթիւ սեղանոց՝ անսպառուլթեամբ . բոլոր յամենեսին եւ ընաւ յամենայնում, էութեամբ յերկինս եւ իսկութեամբ ՚ի ստորինս, աննուազ մարդկութեամբ եւ անթերի Աստուածութեամբ . փշրեալ բաշխի ՚ի մասունս անհատս, զի զհամայնն հաւաքեսցէ առ ՚ի նոյն մարմին իւրումն գլ-

խոյ . քեզ փառք ընդ նմին, Հա՛յր ողորմութեան, յաւիտեանս . Ամէն :

ՊՈՋՈՒԹԻՒՆ

Ի ԺԱՄՈՒ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

Ինձ մերձենալ առ Աստուած բարի է, եւ դնել զյոյս իմ առ Տէր :

Զբաժակ փրկութեան ընկալայց, և զանուն Տեառն կարդացից :

Զբերան իմ բացի և առի զհոգի, ՚ի պատուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ :

ԱՂԵՐՍԱՆՔ

ՅԵՏ ՀԱՂՈՐԴՈՒԹԵԱՆ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ — ԲԱՆ Բ.

Եւ արդ՝ քանզի առ բարձրեալն Աստուած յօղաւորական շրթամբք կարդաս, որ գործովք միայն գրաւի եւ ոչ ստեղծաբանութեամբ կաշառի, որ յեգիպտոս միշտ ունիս զսրտիդ զդարձն, զի՞նչ օրինակ առ այս քեզ նմանագոյն եւ յարմարական աստանօր եղից՝ անձն իմ պարտաւոր: Պատժակիցս կործանեցելոյն Սողոմայ, ըմբերանեալ դատախազս Նինուէի, անարի բարբարոսս քան զտիկինն հարաւային, վատթարա-

զոյնս քան զԲանան, յամառեցեալս քան զԱմաղէկ, անբժշկականս քաղաք դրօշելոց, նշխար մնացեալ՝ ապստամբութեան հինն Իսրայէլի, յիշատակարան պահեալ՝ ուխտագանցութեանն Յուդայ. կշտամբեալս գեր քան զԾուր, տարամերժեալս քան զԾայդան, խորդաբարոյս քան զԴալիլեա, անսերելիս քան զանհաւանն կափառնառմ, պարսաւեցեալս իբր զԲորազին, բամբասեցեալս ընդ Բեթսայիթայ, անպարկեշտ ծաղկեալ ալիքս՝ Եփրեմի, աղու աղաւնիս միշտ յիմարութեամբ՝ այլ ո՛չ հանդարտութեամբ, ի կորեանց առիւծուց՝ անձնական օձս եղեւնային, կերպս ձուռց քարբից՝ լցեալ ժան-

տութեամբ, պատկերս վերջին հարուածոցն՝ Երուսաղէմի, ըստ բանին Տէրունի՝ եւ տեսանողացն ձայնի: Տաղաւարս մերժեալ՝ հասեալ 'ի կործանումն, խորտակեալ դրացս վստահարան, եւ կրկին ծրդեալ շինուածս խօսուէն, թողեալ ժառանգութիւնս յարմարական, մոռացեալ տունս Աստուածակերտ, ըստ բանից նախագրելոցն՝ Մովսէսի Դաւթայ եւ Երեմիայի: Յարկս բանական՝ ունողս բորոտութեան, հարուածեալս խրատու քերմանն՝ օրինիւ կազդուրեալ, օծեալ կաւովն՝ ողորական հեղութեամբն. անձարակ գտեալ յեւս հնարից, քակտեալ վերստին ձեռամբ շինողին, արտաքս ընկեցեալ իրաւացի հա-

տուցմամբ հրամանաւ հզօրին՝ 'ի տեղի անսուրբ. հերքեալ տարազրեալ խտրոցաւ մեծաւ՝ ամենայնիւ առանց խնայելոյ, ծածկեցեալ դրամս յերկրի չարօք, ըստ աւանդակորոյս ժխտողին՝ որ յաւետարանին ցուցանի:

Այլ դու, Աստուած, Աստուածդ հոգւոց եւ ամենայն մարմնոց՝ ըստ դաւանելոյ աստուածաշնորհին, երկայնամիտ եւ բազումողորմ՝ ընդ սրբոյն Յովնանու ձայնին, շնորհեա՛կատարել 'ի քոյդ հաճութիւն օրհնեալդ կամաց՝ զսկզբնաւորեալ մատեան մաղթանաց այսր ողբերգութեան: Եւ ընդ լալով սերմանել բանիւ 'ի նախընթաց չուս աստիճանաց օթեւանացս պատրաստութեան,

'ի կատարածն ժամանելոյ հաւաք-
 ման հնձոցն՝ դարձայց բերկրե-
 ցեալ լրութեամբ քաւութեան՝
 պողոյն երանութեան որ ահիցն
 բարութեան : Մի՛ տացես ինձ ար-
 գանդ սրտի անորդի՝ իբր Իսրա-
 յելի, եւ ստինս աչաց ցամա-
 քեալս, ո՛վ ամենագութ : Լո՛ւր
 բանից մաղթողիս, հզօր եւ ո-
 զորմած, նախ քան երկնի, եւ
 երկին երկրի, և նա՛ ցորենոյ և
 գինւոյ և ձիթոյ, և նոքա Իսրա-
 յելի : Եւ երկնաւորացն աղերս որ
 առ քեզ՝ հոգւոյս աղդեսցէ, քան
 թէ տարերաց ապականացուաց :
 Դու ստեղծիչ՝ եւ ես կաւ . բա՛ց
 տարակուսելոյս 'ի մոռտս մաղ-
 թանաց այսր հեծութեան՝ կամս
 քաղցրութեան՝ զօրանալ աստէն .

զի մի՛ 'ի բանալ վերնայինն երկնի,
 անընտիր գտեալ կրթութեան վա-
 յելման լուսոյ՝ իբր զնիւթ մոմոյ
 սպառեցայց ջնջեալ 'ի միջոյ : Ոգի՛
 զրկելոյս, ըստ մաղթանաց գոչ-
 ման ասողին, և ոյժ թալկացե-
 լոյս, և կեանք՝ մաշելոյս մտացս
 խղճիւ, այլ ո՛չ տաժանմամբ կրից
 աշխատութեան՝ զքեզ խնդրելոյ .
 ա՛ռ զաւանդ մաղթանացս, եւ
 տո՛ւր զողորմութիւն քո չնոր-
 հացդ . ընկա՛լ զփոքրս 'ի տկարէս,
 և չնորհեա՛ զմեծդ՝ առ 'ի հզօրէդ .
 զօրացո՛ զբանս զղջման, առաւ
 քեալ առ մեզ զՀոգիդ 'ի բար-
 ձանց՝ Աստուածաշունչ պատգա-
 մօքս 'ի սմա եղելոցս : Պարգե-
 ւեա՛, բարերար, զառակն Եսայ-
 եայ լուսաւորել առ ճշմարտու-

Թիւնն, մատուցանելով մահու ար-
ժանոյս՝ ընդ պղնձոյս գոյի ա-
նարգս ձայնի՝ զոսկի քո չնորհի,
ընդ անգարդութեան երկաթոյս
սեւութեան գունոյս՝ պղինձ պըճ-
նալից, ցոյցք առաքինութեան
հրաշեկ Լիբանանու :

Ընդէ՛ր կարծրացուցանես ըզ-
սիրտ եղկելոյս չերկնչել 'ի քէն,
անճա՛ռ և ահաւոր : Մի՛ եղէց ան-
պտուղ 'ի փոքր վաստակոյս՝ իբր
ապաջան սերմանող անբեր երկ-
րի : Մի՛ լիցի ինձ երկնել՝ եւ ո՛չ
ծնանել, ողբալ՝ և ո՛չ արտասուել,
խորհել՝ և ոչ հառաչել, ամպել՝ և
ո՛չ անձրեւել, ընթանալ՝ և ո՛չ հա-
սանել, ինձ ձայնել՝ եւ քեզ ո՛չ
լսել, պաղատիլ՝ և անտես մնալ,
կողկողել՝ և ո՛չ ողորմիլ, աղաչել՝

և ո՛չ ինչ օգտել, զոհել՝ և ո՛չ ճեն-
ճերել, զքեզ տեսանել՝ և դատարկ
ելանել : Լո՛ւր ինձ նախ քան ըզ-
կարդալս իմ առ քեզ, միա՛յնդ
հզօր . մի՛ զանվճար տանջանացն
տոյժս՝ ընդ թուով աւուրց մեղաց
կեցելոյս՝ չարագործիս ինձ հատու-
ցաներ : Կեցո՛ղիս, գթա՛ծ . Լո՛ւր
ինձ, ողորմա՛ծ . մարդասիրեա՛,
ներո՛ղ . ինայեա՛, երկայնամի՛տ .
պաշտպանեա՛, ապաւէ՛ն . բարերա-
րեա՛, հզօ՛ր . ազատեա՛, ամենա-
կա՛լ . կենագործեա՛, նորոգո՛ղ . վե-
րականգնեա՛, ահաւո՛ր . լուսաւո-
րեա՛, երկնայի՛ն . բժշկեա՛, հնա-
րաւո՛ր . քաւեա՛, անքննի՛ն . պար-
գեւատրեա՛, առա՛տ . շնորհազար-
դեա՛, աննախա՛նձ . հաշտեա՛, ան-
ախտակի՛ր . ընկա՛լ, անոխակա՛լ .

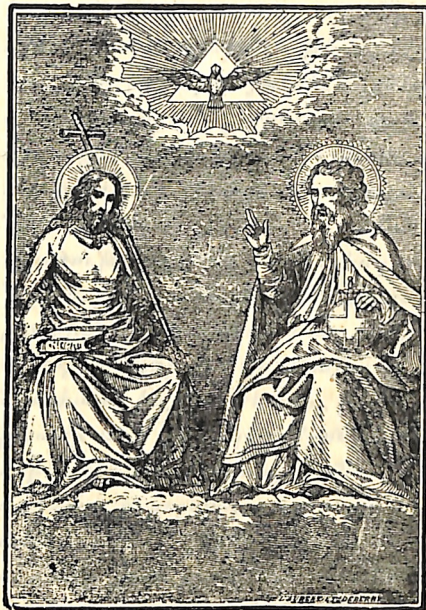
սրբեա՛լ՝ ի պարտեաց, օրհնեա՛լ :
 Եթէ յառեցից զաչս իմ նայեցեալ
 ՚ի հայեցուածս երկուց վտանգից՝
 յաւուր թշուառութեան՝ զքոյդ
 տեսից փրկութիւն, յոյս և խնա-
 մակա՛լ . եթէ նկատեալ դիտեցից
 ՚ի վեր յամենազրաւ ուղին սոս-
 կալի, հրեշտակ քո խաղաղութեան՝
 քաղցրութեամբ ինձ պատահեցէ՛ :
 Յոյց ինձ, Տէր, ՚ի յելիցն աւուր
 շնչոյս արձակման՝ մաքրութեան
 ոգի լուսով ամբարձեալ ՚ի յերկ-
 նաւորացն երջանկաց՝ պարգեւօք
 սիրոյ քոյ եկեալ հասեալ յարդա-
 րոցն կատարելոյ : Կարեաց ինձ
 կցորդ ժամանեցուսցես . զանակ-
 ընկալն բարի՝ չարիս . ՚ի յուսահա-
 տութեանն աւուր՝ աւե տարան
 շնորհեսցես : Քա՛ւ լիցի քեզ, բա-

րեքանեա՛լ, որ փրկութիւնդ ես
 ամենայնի, եթէ ախտացեալս քո
 ոչխարի՝ գազան դժնդակ տացես
 ուղեկից, մեղօք մեռելոյս՝ ան-
 ախտ կեանք, կործանելոյս պար-
 տեօք՝ փրկութիւն :

Արդեօք մոռասցի՛ս զբարերա-
 րելդ՝ ակնկալութիւն . անտեսես-
 ցե՛ս զգթասիրելդ՝ խնամո՛ղ . այլ-
 այլեսցե՛ս զմարդասիրելդ՝ անփո-
 փո՛խ . նահանջեսցե՛ս զկենագոր-
 ծելդ՝ անվախճա՛ն . թողուցո՛ւս
 զողորմութիւնդ՝ երջանի՛կ պտուղ :
 Ազաւաղե՛ս զքաղցրութիւնդ, բա-
 րեշնո՛րն ծաղիկ, անպատուեսցե՛ս
 զնիւթ պանծանաց քումդ ճոխու-
 թեան . յեղանակեսցե՛ս զփառս կե-
 նաց քումդ բարձրութեան . ո՛չ պա-
 հեսցես զվայելչական զարդ պայ-

ծառութեանդ քում պսակի։ Եթէ
 ողորմածացն է երանութիւն, այլ
 դու բնաւ իսկարքայութիւն՝ լցեալ
 փափաքմամբ, ո՛չ զբոլորն պար-
 գեւեացես փրկութիւն։ ո՛չ մատու-
 ցանիցես դեղ վիրացս, ո՛չ սպեղա-
 նիս՝ խոցուածոյս, ո՛չ դարման՝
 տկարութեանս։ ո՛չ ծագեացես լոյս
 ՚ի խաւարի՝ յուսացելոյս ՚ի քո զօ-
 րութիւնդ, ապաւէնդ կենաց, պար-
 գե՛ւդ տիեզերաց։ Որ միայնդ ու-
 նիս փառս ինքնութեամբ, իսկու-
 թեամբ և ՚ի յարակայ մշտնջենա-
 ւորութեամբ, վկայեալ ՚ի բնաւից,
 գովեալ ՚ի բոլորից, օրհնեալ եւ
 փառաւորեալ յերիս յաւիտեանս,
 և անդր քան զպայման սահմանի
 իմանալեացն յաւիտենից։ Ամէն։

ՀԱՆԳԱՆԱԿ

ՀԱԻԱՏՈՅ

Հաւատամք 'ի մի Աստուած՝
'ի Հայրն ամենալալ՝ յարարիչն
երկնի և երկրի, երեւելեաց և
աներեւութից :

Եւ 'ի մի Տէր Յիսուս Քրիս-
տոս՝ Որդին Աստուծոյ, ծնեալն
յԱստուծոյ Հօրէ՝ միածին, այսինքն
յէութենէ Հօր, Աստուած յԱստու-
ծոյ, լոյս 'ի լուսոյ, Աստուած
ճշմարիտ՝ յԱստուծոյ ճշմարտէ,
ծնունդ և ոչ արարած : Նոյն ինքն
'ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն
ինչ եղեւ յերկինս և 'ի վերայ երկ-
րի, երեւելիք և աներեւոյթք :
Որ յաղազս մեր մարդկան եւ

վասն մերոյ փրկութեան՝ իջեալ
'ի յերկնից մարմնացաւ, մարդա-
ցաւ, ծնաւ կատարելապէս 'ի Մա-
րիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւովն
Սրբով: Որով էառ զմարմին զհո-
գի և զմիտ և զամենայն որ ինչ է
'ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կար-
ծեօք: Չարչարեալ, խաչեալ, թա-
ղեալ, յերրորդ աւուր յարու-
ցեալ, ելեալ 'ի յերկինս նովին
մարմնովն՝ նստաւ ընդ աջմէ Հօր:
Գալոց է նովին մարմնովն և փա-
ռօք Հօր 'ի դատել զկենդանիս
և զմեռեալս, որոյ թագաւորու-
թեան ոչ գոյ վախճան:

Հաւատամք և 'ի Սուրբ Հոգին՝
յանեղն և 'ի կատարեալն, որ խօ-
սեցաւ յօրէնս՝ և 'ի Մարգարէս և
յԱւետարանս: Որ էջն 'ի Յորդա-

նան, քարոզեաց զԱռաքեալն, և
ընակեցաւ 'ի սուրբան:

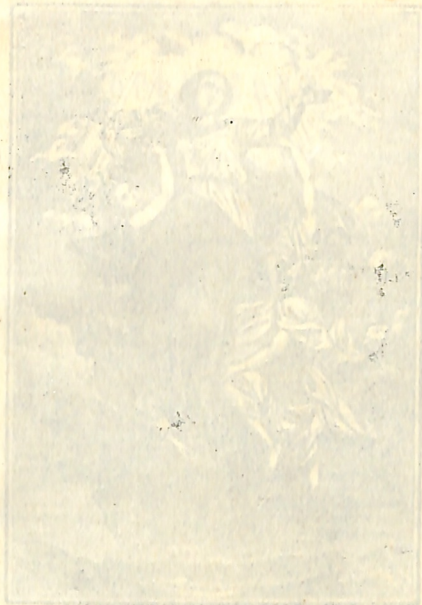
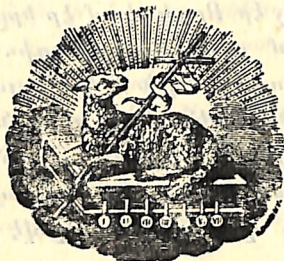
Հաւատամք եւ 'ի մի միայն
ընդհանրական և յԱռաքելական
եկեղեցի, 'ի մի մկրտութիւն, յա-
պաշխարութիւն, 'ի քաւութիւն և
'ի թողութիւն մեղաց: Ի յարու-
թիւնն մեռելոց, 'ի դատաստանն
յաւիտենից հոգւոց եւ մարմնոց,
յարքայութիւնն երկնից եւ 'ի
կեանսն յաւիտենականս:

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յոր-
ժամ ոչ էր Որդի. կամ էր երբեմն,
յորժամ ոչ էր Սուրբ Հոգի. կամ
թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ
էութենէ ասեն լինել զՈրդին Աս-
տուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին. և
թէ՝ փոփոխելիք են կամ այլայ-
լելիք, զայնպիսիսն նզովէ կա-

Թուղիկէ և Առաքելական սուրբ
Եկեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ
ասացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ
յառաջ քան զյաւիտեանս, եր-
կիրպագանելով սրբոյ Երրորդու-
թեանն և միոյ Աստուածութեանն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա-
ւիտենից. Ամէն :

ԱՂՕԹԻ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

ԱՌԱՔԵԱ՛, Տէր, զլոյս քո
և զճշմարտութիւն քո, զի առաջ-
նորդեացեն ինձ և նանցեն զիս 'ի
լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո:

Մտից առաջի սեղանոյ Աստու-
ծոյ առ Աստուած, որ ուրախ
առնէ զմանկութիւն իմ:

Խոստովան եղէց քեզ օրհնու-
թեամբ, Աստուած Աստուած իմ:

Արդ՝ ընդէ՛ր տրտում ես անձն
իմ, կամ ընդէ՛ր խռովես զիս,
յուսա՛ առ Աստուած, խոստովա-

նեա՛ նմա՛ Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւ-
ւոյն Սրբոյ :

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղա-
չեսցուք , ընկալ կեցո՛ւ եւ ողորմեա :

Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որդւոյ
եւ Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ եւ միշտ եւ
յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմու-
թիւն քո , Տէր , և փրկութիւն քո
ըստ բանի քում :

Տաղ պատասխանի ոյք նա-
խատեն զիս բանիւք , զի ես 'ի
բանս քո . յուսացայ :

Մի՛ 'ի բացեայ առնեա 'ի բե-
րանոյ իմմէ զբան ճշմարտութեան
մինչեւ յոյժ , զի յիրաւունս քո
յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն
ժամ , յաւիտեան եւ յաւիտեանս
յաւիտենից :

Գնայի ես յանդորրու , զի ըզ-
պատուիրանս քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո ա-
ռաջի թագաւորաց , և ոչ ամաչէի :

Խորհէի 'ի պատուիրանս քո ,
զոր սիրեցի :

Համբարձի զձեռս իմ 'ի պա-
տուիրանս քո զոր սիրեցի , եւ
խորհէի յարդարութեան քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր
և յուսացուցեա զիս :

Սա մխիթարեսցէ զիս 'ի խո-

նարհուլթեան իմում, զի բան քո
կեցոյց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան
յիս յոյժ, այլ յօրինաց քոյ ես
ոչ խոտորեցայ :

Յիշեցի զիրաւունս քո յաւի-
տենից, Տէր, և մխլթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մե-
ղաւորաց, և ոյք թողին զօրէնս
քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո
'ի տեղւոյ պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի 'ի գիշերի զանուն քո,
Տէր, և պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ 'ի
կեանս, զի զարդարութիւնս քո
խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի, և զօրէնս
քո սիրեցի :

Օգնական և Փրկիչ իմ ես դու,
և ես 'ի բանս քո յուսացայ :

Ի բաց եղբրուք յինէն չարք,
եւ քննեցից զպատուիրանս Աս-
տուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում,
և կեցո զիս, և մի՛ յամօթ առներ
զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ եւ ապրեցո զիս,
և խորհեցայց յիրաւունս քո յա-
մենայն ժամ :

Անարգեցեք զամենեսեան որք
ապստամբք եղեն յարդարու-
թեանց քոց, զի անիրաւութեամբ
էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամե-
նայն մեղաւորս երկրի, վասն այ-
սորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո

զմարմին իմ, զի 'ի դատաստա-
նաց քոց երկեայց յոյժ :

Մերձեացին խնդրուածք իմ
առաջի քո, Տէր, ըստ բանի քում
իմաստուն արա զիս :

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո
Տէր, և բանիւ քով փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհ-
նութիւնս քո, յորժամ ուսուցես
ինձ զարդարութիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո,
զի ամենայն պատուիրանք քո
արդարութեամբ են :

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցա-
նել զիս, զ'ի զպատուիրանս քո
ընտրեցի :

Ցանկացայ փրկութեան քում
Տէր, և օրէնք քո խօսք իմ էին :
Կեցցէ անձն իմ օրհնեսցէ զքեզ,

և իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կո-
րուսեալ, խնդրեա զծառայս քո զի
զպատուիրանս քո ես ոչ մոռացայ :

Մի' եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք
ամբարտաւանից, և ձեռք մեղա-
ւորաց մի' դողացուցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան ոյք
գործեն զանօրէնութիւն. մերժես-
ցին և այլ մի' կարացեն հաստա-
տիլ :

Ես 'ի Տէր յուսացայ, ցնծա-
ցայց և ուրախ եղէց յԱստուած
փրկիչ իմ :

Տէր Տէր ետ ինձ զօրութիւն,
և կացոյց զոտս իմ 'ի հաստատու-
թեան, 'ի վերայ պարանոցի թըշ-
նամւոյն կացոյց զիս, և հանգոյց
զիս երազ երազ :

Որ բնակեալն է յօգնութիւն
բարձրելոյն, ընդ հովանեաւ Աս-
տուծոյ յերկինս հանգիցէ :

Ասացէ Տեառն՝ ընդունող իմ
ես դու, ապաւէն իմ Աստուած,
և ես յուսամ 'ի նա :

Նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ
որսողին, և 'ի բանիցն 'ի խռ-
վութենէ :

Ի թիկնամէջս իւր ընկալցի
զքեզ, և 'ի հովանի թեւոց նորա
յուսասցիս :

Որպէս զէն շուրջ եղիցի ըզ-
քեւ ճշմարտութիւն նորա :

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գի-
շերի, և ոչ 'ի նետէ որ թռչի 'ի տուէ :

Յիրէ որ շրջի 'ի խաւարի, 'ի
գայթակղութենէ դիւին 'ի հասա-
րակ աւուր :

Անկցին 'ի կողմանէ քումմէ
հազարք, եւ բիւրք ընդ աջմէ
քումմէ, և առ քեզ ինչ ոչ մեր-
ձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հա-
յեսցիս դու, և զհատուցումն մե-
ղաւորաց տեսցես, զի դու, Տէր,
յոյս իմ ես :

Ձբարձրեալն արարեր քեզ ա-
պաւէն, զի ոչ հասցեն առ քեզ
չարք, և տանջանք մի՛ մերձե-
ցին 'ի յարկս քո :

Հրեշտակաց իւրոց պատուի-
րեալ է վասն քո, 'ի պահել ըզ-
քեզ յամենայն ճանապարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին
զքեզ, զի մի՛ երբէք հարցես ըզ-
քարի զոտն քո :

Ի վերայ իժից և քարբից գը-

նասցես դու, և առ ոտն կոխես-
ցես զառիւծն և զվիշապն:

Քանզի յիս յուսացաւ, և փր-
կեցից զնա. հովանի եղէց նմա,
զի ծանեաւ զանուն իմ:

Կարդասցէ առ իս, և ես լը-
ւայց նմա, և առ նմա եղէց 'ի
նեղութեան:

Փրկեցից և փառաւոր արարից
զնա, երկայն աւուրբք լցուցից,
և ցուցից նմա զփրկութիւն իմ:

Առ քեզ, Տէր, համբարձի զաչս
իմ, որ բնակեալդ ես 'ի յերկինս:

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն
Տեառն իւրոյ, և որպէս աչք ա-
ղախնոյ 'ի ձեռն տիկնոջ իւրոյ:

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ,
Տէր Աստուած մեր, մինչեւ ողոր-
մեսցիս 'ի վերայ մեր:

Ողորմեա մեզ, Տէր, Եղորմեա
մեզ, զի բազում լցաք արհամար-
հանօք:

Եւս առաւել լցան անձինք մեր
նախատանօք, որք նախատէին
զմեզ, և արհամարհանօք ամբար-
տաւանից:

Աստուած, յանուան քում կե-
ցո զիս, և 'ի զօրութեան քում
իրաւ արա ինձ:

Աստուած, լուր աղօթից ի-
մոյ, ունկն դիր բանից բերանոյ
իմոյ:

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ,
եւ հօրք խնդրեցին զանձն իմ,
և ոչ համարեցան զքեզ Աստուած
առաջի իւրեանց:

Ահա Աստուած օգնական իմ,
և Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ:

ի դարձուցանել զչարն 'ի թըշ-
նամիսն իմ, ճշմարտութեամբ քով
սատակեա զնոսա :

Ես կամօք իմովք պատարագս
մատուցից քեզ, եւ խոստովան
եղէց անուան քում, Տէր, զի
բարի է :

Յամենայն նեղութենէ իմմէ
փրկեցեր զիս . և 'ի թշնամիս իմ
հտես ակն իմ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած
հարցն մերոց, գովեալ և առաւել
բարձրացեալ անուն քո յաւի-
տեան :

Եւ օրհնեալ է անուն սուրբ
փառաց քոց, գովեալ և առաւել
բարձրացեալ անուն քո յաւի-
տեան :

Օրհնեալ ես 'ի տաճարի փա-

ռաց սրբութեան քո, գովեալ և
առաւել բարձրացեալ անուն քո
յաւիտեան :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ աթոռոյ
արքայութեան քո, գովեալ եւ
առաւել բարձրացեալ անուն քո
յաւիտեան :

Օրհնեալ ես որ նստիս 'ի քը-
րովբէս և հայիս յանդունդս, գո-
վեալ և առաւել բարձրացեալ ա-
նուն քո յաւիտեան :

Օրհնեալ ես 'ի վերայ հաստա-
տութեան երկնից, գովեալ եւ
առաւել բարձրացեալ անուն քո
յաւիտեան :

Օրհնեցէք զԱստուած 'ի սրբու-
թեան նորա, օրհնեցէք զնա 'ի
հաստատութեան 'ի զօրութեան
նորա :

Օրհնեցէք զնա 'ի զօրութեան նորա, օրհնեցէք զնա 'ի բազում մեծութեան նորա:

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն օրհնութեան, օրհնեցէք զնա սաղմոսիւք և օրհնութեամբ:

Օրհնեցէք զնա ցնծութեամբ, գովեցէք զնա ուրախութեամբ:

Օրհնեցէք զնա 'ի բանս քաղցր, գովեցէք զնա 'ի բարբառ լսելիս:

Օրհնեցէք զնա 'ի ձայն գոհութեան, ամենայն հոգիք օրհնեցէք զՏէր:

Արդ արձակեա՛ զծառայս քո Տէր, ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք իմ ըզփրկութիւն քո զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն ժողովրդոց:

Լոյս յայտնեցար հեթանոսաց,

և փառք ժողովրդեան քում իսրայէլի:

Ձգեցեր զձեռն քո՝ եւ փրկեաց զիս աջ քո, եւ Տէր հատուցէ ընդ իմ:

Տէր, ողորմութիւն քո յաւիտեան, զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ:

Տէր, հան 'ի բանտէ զանձն իմ, գոհանամ զանուանէ քումմէ:

Եւ քեզ սպասեն արդարքն մինչեւ հատուցես:

Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր և ցնծացէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ իմով:

Այց արար 'ի վերայ խոնարհութեան աղախնոյ իւրոյ, այսուհետեւ երանիցեն ինձ ամենայն ազգք:

Արար ընդ իս մեծամեծս հը-
զօրն, և սուրբ է անուն նորա:

Ողորմութիւն արար ազգաց
յազգս երկիւղածաց իւրոց, և ա-
րար զօրութիւն բազկաւ իւրով:

Ճրուեաց զամբարտաւանս 'ի
մտաց սրտից, և քակեաց զհզօրս
յաթոռոց:

Զխոնարն բարձրացոյց, զկա-
րօտս ելից բարութեամբ, և զմե-
ծատունս արձակեաց ունայնս:

Պաշտպանեաց Իսրայէլի ծա-
ռայի իւրոյ, յիշելով զօղորմու-
թիւն իւր:

Որպէս խօսեցաւ առ հարսն
մեր, ընդ Աբրահամու և զաւակի
նորա յաւիտեան:

Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ,
կեցո զորդի աղախնոյ քոյ, եւ

արա առ իս նշան բարութեան:

Տեսցեն ատելիք իմ և ամա-
չեսցեն, զի դու Տէր, օգնեցեր
ինձ և մխիթարեցեր զիս:

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւ-
ւոյն Սրբոյ:

Այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և 'ի սուրբ Խաչ քո յուսացեալ եմ թագաւոր երկնաւոր, զբազմութիւն սրբոց քոց բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երբեկայնամիտդ ես առ ամենեւեան, մի՛ անտես առնեք զապաւինեալս 'ի քեզ, այլ պահեա պատուական եւ սուրբ Խաչիւ քով 'ի խաղաղութեան :

ՔԱՐՈՁ

Աղաչեսցուք զամենակալն Աստուած և խնդրեսցուք 'ի նմանէ, զի առաքեսցէ զհրեշտակ խաղաղութեան, որ եկեալ պահեսցէ

զմեղ յերկիւղական գիշերիս, 'ի դիւական խռովութենէ, ամբողջ պահելով զհոգի և զմարմին մեր մինչեւ 'ի կատարումն ժամանակի ամաց մերոց : ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :

Զհանգիստ գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահպան անձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Զսրբոյ Խաչին մեծ և կարող զօրութիւն՝ յօգնութիւն անձանց մերոց 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմա-

րիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ
զՏէր աղաչեսցուք :

Զանձինս մեր եւ զմիմեանս
Տեառն Աստուծոյ ամենակալին
յանձն արասցուք :

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած
մեր ըստ մեծի ողորմութեան
քում. ասասցուք ամենեքեան
միաբանութեամբ :

ԱՂՕԹԻՔ

Տէր Աստուած մեր, դու պա-
հեա զմեզ խաղաղութեամբ 'ի գի-
շերիս յայսմիկ եւ յամենայն ժա-
մանակի: Ընդ սուրբ երկիւղ քո
բեւեռեալ պահեա զմիտս եւ ըզ-
խորհուրդս մեր, որպէս զի յա-

մենայն ժամ քեւ պահպանեալ
լիցուք յորոգայթից թշնամոյն,
և քեզ հանցուք զօրհնութիւն եւ
զփառս Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյդ
Սրբոյ, այժմ եւ միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. Ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն,
Աստուծոյ երկիրպագեսցուք :

Հրեշտակի խաղաղութեան
յանձն արա զանձինս մեր Տէր
զօրութեանց, որ եկեալ պահեսցէ
զմեզ անխռովս 'ի տուէ եւ 'ի գի-
շերի, յարթնութեան եւ 'ի հան-
գըստեան մերում. զի դու ես
արարիչ լուսոյ եւ հաստիչ գիշերի:
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ, Տէր
Աստուած մեր, զհանգիստ գիշե-

րիս շնորհեա խաղաղութեամբ
անցուցանել, և հասանիլ 'ի պաշ-
տօն առաւօտու յերկրպագութիւն
եւ 'ի փառաբանութիւն ամենա-
սուրբ Երրորդութեանդ, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. Ամէն :

ՍԱՂՄՈՍ

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն
նշեացուք եւ զարթիցուք, զի
դու, Տէր, միայն առանձին յու-
սով քով բնակեցուցեր զմեզ :

Ի կարդալ իմում լուար ինձ
Աստուած, ըստ արդարութեան,
'ի նեղութենէ ինձ անդորր արա-
բեր, ողորմեա ինձ և լուր աղօ-
թից իմոց :

Որդիք մարդկան՝ մինչև յերբ
էք խստասիրտք, ընդէ՛ր սիրէք
զնանրութիւն, և խնդրէք զսը-
տութիւն :

Շաներուք զի սքանչելիս ա-
րար Տէր սրբոյ իւրում, եւ Տէր
լուիցէ ինձ 'ի կարդալ իմում
առ նա :

Բարկանայք՝ և մի՛ մեղանչէք .
զոր ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր՝ յան-
կողինս ձեր զղջացարուք :

Մատուցէք պատարագս ար-
դարութեան, եւ յուսացարուք
'ի Տէր :

Բազումք ասէին թէ ո՛ր ցուց-
ցէ մեզ զբարութիւն Տեառն .
նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց
քոց, եւ ետուր ուրախութիւն
սրտից մերոց :

Ի պաղոյ ցորենոյ գինւոյ և
ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա :

Խաղաղութեամբ յայս և ՚ի սոյն
ննջեսցուք եւ զարթիցուք, զի
դու Տէր միայն առանձին յու-
սով քով բնակեցուցեր զմեզ :

Աւելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիս-
տոսի՝ որ ըստ Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պօսիսումէ :

Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ
ո՛չ հատն ցորենոյ անկեալ յերկիր
մեռանիցի, ինքն միայն կայ :
Ապա եթէ մեռանիցի, բազում
արդիւնս առնէ : Որ սիրէ զանձն
իւր՝ արձակէ զնա. և որ ատեայ
զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ,
ի կեանս յաւիտեանականս պահես-
ցէ զնա : Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ,
զկնի իմ եկեսցէ, և ուր եսն եմ,
անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի :
Եթէ ոք զիս պաշտիցէ, պա-
տուեսցէ զնա Հայր իմ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

ՔԱՐՈՁ

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք
զՏէր՝ զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ
'ի մեղաց, և կեցուցէ շնորհիւ
ողորմութեան իւրոյ. ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցո եւ ու
ղորմեա :

ԱՂՕԹՔ

Պահպանեա՛ զմեզ, Բրիստոս
Աստուած մեր, ընդ հովանեաւ
սուրբ եւ պատուական Խաչի քո
'ի խաղաղութեան. փրկեա՛ յերեւելի
և յաներեւոյթ թշնամւոյն :
Արժանաւորեա՛ գոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ .
այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . Ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս .

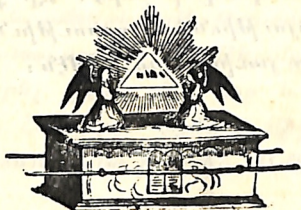
Ամէն :

Հա՛յր մեր, որ յերկինս ես,
սուրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ
արքայութիւն քո . եղիցին կամք
քո որպէս յերկինս եւ յերկրի :
Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր
մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս
մեր, որպէս և մեք թողումք
մերոյ պարտապանաց : Եւ մի՛ տանիր
զմեզ 'ի փորձութիւն . այլ
փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ : Զի քո է
արքայութիւն, և զօրութիւն, և
փառք յաւիտեանս . Ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

Անկանխիմք առաջի քո սուրբ Աստուածածին, և աղաչեմք զանարատ զկոյսդ. բարեխօսեա՛վասն անձանց մերոց, և աղաչեա՛ զմիածին Որդիդ փրկել զմեզ ՚ի փորձութենէ և յամենայն վտանգից մերոց:

Որ արձակիչդ ես կապելոց՝ պարգեւատու ամենեցուն, այսօր հայցմամբ ծերունւոյն՝ արձակեա և զիս զբազմամեղս ՚ի կապանաց մահու ՚ի կեանսն յաւիտենից:

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԸՆԴԴԵՄ

ԱՐՀԱԻՐԱՑ ԳԻՇԵՐԱՅՆՈՑ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՑ — ԲԱՆ ԺԲ.

Ընկալ քաղցրութեամբ՝ Տէր Աստուած հզօր, զդառնացողիս զաղաչանս. մատի՛ր գթութեամբ առ պատկառեալս դիմօք. փառատեա՛, ամենապարգե՛ւ, զամօթական տխրութիւնս. բա՛րձ յինէն, ողորմա՛ծ, զանբերելի ծանրութիւնս. անջրպետեա՛, հնարաւոր, զմահացու կրթութիւնս. աւարեա՛, մի՛շտ յաղթող, զխաբողին հաճութիւնս. բացադրեա՛, վերնայի՛ն, զմոլելոյն մառախուղ.

կնքեա՛, կեցուցի՛չ, զկորուսչին
 ընթացմունս. ցրուեա՛, ծածկա-
 տե՛ս, զըմբռնողին չար գտմունս.
 խորտակեա՛, անքննի՛ն, զմարտո-
 ղին դիմեցմունս : Տեառնագրեա՛
 քո անուամբդ զլուսանցոյց երդ-
 յարկիս. պարփակեա՛ քո ձեռամբդ
 զառաստաղ տաճարիւ. գծագրեա՛
 քո արեամբդ զմուտ սեմոց սե-
 նեկիս. կերպացո՛ղ քո նշանդ ՚ի
 հետս ելից մաղթողիս. ամրացո՛ղ
 քո աջովդ զհանգստեանս խշտիս.
 մաքրեսցե՛ս ՚ի հաղբից զծածկա-
 րան անկողնոյս. պահեսցե՛ս քո
 կամօքդ զտառապեալ անձն հող-
 ւոյս. անխարդախ արասցե՛ս զքո
 շնորհեալ շունչ մարմնոյս. կա-
 ցուսցե՛ս շրջափակ զպար զօրուդ
 երկնայնոյ. կարգեսցե՛ս ՚ի դիմի

ընդդէմ դիւացն դասու : Տո՛ւր
 հանգիստ բերկրութեան՝ մահա-
 հանգոյնս նիրհման ՚ի խորութեան
 գիշերիս, բարեխօսութեամբ եւ
 հայցուածոց սրբունելոյ Աստուա-
 ծածնիդ եւ ամենայն ընտրելոց :
 Ամփոփեալ պարուրեա՛ զպատու-
 հան տեսութեանց զգայարանացս
 իմաստից՝ անզարհուրելի զետեղ-
 մամբ, ՚ի ծփական խռովութեանց՝
 կենցաղական զրաղմանց, անրջա-
 կան երազոց, խօլականաց ցնո-
 րից, յիշատակաւ քո յուսոյդ ան-
 վիասելի պաշտպանեալ : Եւ սթա-
 փեալ վերստին ՚ի ննջմանէ ծան-
 րութեան ամենազգաստ արթնու-
 թեամբ՝ հոգենորոգ զուարթու-
 թեամբ, ՚ի քեզ արձանացեալ զայս
 ձայն մաղթանաց բուրմամբ հա-

ւատոց . քեզ՝ ամենօրհնեալ թա-
գաւո՛ր փառաց , անճառից փա-
ռաբանողաց երկնագլումար խմբից
երգակցեալ՝ յերկինս առաքել , Զի
դու փառաւորեալ ես յամենայն
արարածոց յաւիտեանս յաւիտե-
նից . Ամէն :

ՄԱՂԹԱՆՔ

ԱՌՈՐԴԻՆ ԱՍՏՈՒԱԾ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ — ԲԱՆ ԽԱ .

Որդի՛ Աստուծոյ կենդանւոյ՝
օրհնեալդ յամենայնի , Հօրդ ահա-
ւորի անքննին ծնունդ , որ տկա-
րանայ առ ՚ի քէն և ոչ ինչ . որ
ի ծագել անստուեր նշուլից ո-
ղորմութեան քո փառաց՝ հալին

մեղք , հալածին դեւք , ջնջին յան-
ցանք , խզին կապանք , խորտա-
կին շղթայք , կենդանածնին մա-
հացեալք , բժշկին հարուածք , ող-
ջանան վէրք , բառնին ապակա-
նութիւնք , տեղի տան տխրու-
թիւնք , նահանջին հեծութիւնք ,
փախնու խաւարն , մեկնի մէզն ,
մերժի մառախուղն , փարատի մը-
ռայլն , սպառի աղջամուղջն , վե-
րանայ մութն , գնայ գիշերն , տա-
րագրի տագնապն , չքանան չարի-
քըն , հալածին յուսահատութիւնք ,
և թագաւորէ ձեռն քո ամենա-
կալ , քաւի՛չդ ամենայնի :

Որ ո՛չ եկիր կորուսանել ըզ-
մարդկան ոգիս , այլ կեցուցանել .
թո՛ղ ինձ զանթիւ չարիսն իմ բա-
զում ողորմութեամբդ . զի դու

միայն ես յերկնի անճառ, և յերկ-
րի անգննին, 'ի տարր գոյի, եւ
յեզերս ծագաց աշխարհի, սկիզբն
ամենայնի և յամենայնի ամենայն
լրմամբ օրհնեալ 'ի բարձունս, և
քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ Սրբոյ
վայելէ փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ՄԱՂԹԱՆՔ

Ի ԴԻԻԱՅ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹԵԱՆ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԵՑԻՈՅ. — ԲԱՆ. ՂԳ.

Աստուած յաւիտենական, բա-
րերա՛ր եւ ամենակա՛լ, ստեղծիչ
լուսոյ և յօրինի՛չ գիշերոյ, կեա՛նք
'ի մահու, և լո՛յս 'ի խաւարի, յո՛յս
ակն ունողայ, և երկայնմտութի՛ւն

տարակուսելոյ. որ ամենարուեստ
իմաստութեամբ քո՛ղարձուցանես
յայդ զստուերս մահու, աննուա՛ղ
ծագումն և անմուտ արեգակն,
քանզի ո՛չ զօրէ ծածկել զփառս
տէրութեան քո խաւար գիշերոյ.
որում կրկնի ծունր երկրպագու-
թեան ամենայն եղելոյ երկնա-
ւորաց և երկրաւորաց և սանդա-
րամետականաց. որ լսես զհեծու-
թիւն կապելոյ, և հայիս յաղօթս
խոնարհաց, և ընդունիս զխնդր-
ուածս նոցա, Աստուած իմ եւ
թագաւոր իմ, կեա՛նք իմ և ապա-
ւէն իմ, յո՛յս իմ և վստահութիւն
իմ, Յիսուս Քրիստոս՝ Աստուածդ
ամենայնի, սո՛ւրբդ՝ հանգուցեալ
'ի հոգիս սրբոյ, մխիթարութի՛ւն
վշտաց և քաւարա՛ն մեղուցելոյ.

որ գիտես զամենայն յառաջ քան
զլինել նոցա . առաքեա՛ զպահպա-
նողական զօրութիւն աջոյ քո , և
փրկեա՛ զիս յերկիւղէ գիշերի եւ
'ի դիւէ չարէ : Որպէս զի զյիշա-
տակ սոսկալի եւ սուրբ քո ա-
նուանդ միշտ համբուրեալ շըր-
թամբ հոգւոյ՝ ըղձութեան շըն-
չոյ , կեցից պահպանեալ ընդ այ-
նոսիկ՝ որ կարգան զքեզ 'ի բոլոր
սրտէ :

Եւ 'ի դրոշմէ Խաչի քոյոյ նշա-
նիդ , զոր Աստուածային արեամբ
քո ներկեալ նորոգեցեր , և 'ի նոյն
շնորհ որդեգրութեան՝ զմեզ մկրթ-
տեցեր , և 'ի փառս պատկերի քո
նկարեալ յօրինեցեր . այսու պար-
գեւօք աստուածականօք ամա-
չեսցէ՛ սատանայ , քակտեսցի՛ն մե-

քենայքն , բարձցի՛ն որոգայթքն ,
պարտեսցի՛ն մարտուցեալքն , պա-
կասեսցի՛ն զէնքն սայրասուրբ ,
մերժեսցի՛ մէջէն , փարտեսցի՛ խա-
ւարն , մեկնեսցի՛ մառախուղն :
Բազուկ քո հովանասցի , և ա՛յ քո
կնքեսցէ . վասն զի գթած ես և
ողորմած , և անուն քո կոչեցեալ
է 'ի վերայ ծառայից քոց : Եւ քեզ
ընդ Հօր Հոգւովդ Սրբով՝ փա՛ռք
իշխանութիւն և պատիւ յաւիտե-
անս յաւիտենից . Ամէն :

ԽՆԴՐՈՒԱԾՔ

ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՅԻՈՅ — ԲԱՆ ԾԷ.

Քրիստոս Աստուած, անո՛ւն ահաւոր, մեծութեան տեսակ, անւրնին բարձրութեան պատկեր, անսահման զօրութիւն, կերպարա՛ն փրկութեան լուսոյ, պաշտպա՛ն կենաց, դուռն արքայութեան՝ վերնում հանգստեանն, ճանապարհ հանդարտութեան, ապաւիսութի՛ւն՝ նորոգ եւ անտխրական երանութեան, ամենակա՛լ ինքնիշխանութի՛ւն՝ բոլոր էականութեան, օրհնութեան կոչումն, աւետեաց ձայն, բերկրութեան բարբառ, անմահութեան դեղ, որդի՛ անճառ՝ Աստուծոյ միոյ. որ ինձ անհնարին է, քեզ դիւրին է. որ ինձ ան-

հասն է, քեզ սահմանեալ է. որ ինձ անանցն է, քեզ հպաւոր է. որ եղկելոյս ինձ ծածկեցեալն է, քումդ երանութեան մերձաւոր է. որ ինձ անկարելին է, քեզ կատարեալ է. որ ինձ անկշռելին է, քումդ անճառութեան չափեալ է. որ ինձ յուսահատութեանն է, քեզ սփոփանաց է. որ ինձ անբժշկականն է, քեզ անվտանգելի է. որ ինձ հեծութեանն է, քեզ խնդութեան է. որ ինձ ծանունք են, քեզ թեթեւագոյնք են. որ ինձ եղծեալն է, քումդ զօրեղութեան գրեցեալ է. որ ինձ կորուսեալն է, քեզ ըմբռնեալ է. որ ինձ անճառն է, քեզ համարեալ է. որ ինձ մռայլն է, քեզ ճառագայթ է. որ ինձ անթիւն է, օրհնեալդ քում

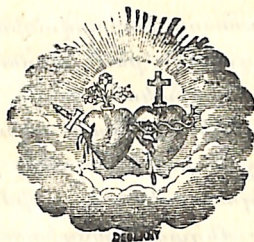
ձեռին բովանդակեալ է . որ ինձ սոսկալին է , քեզ հեշտալի է . որ ինձ փախչելին է , քեզ վանելի է . որ ինձ անմատոյցն է , քեզ դիւրահերքելի է . որ ինձ մահաբերն է , քումդ էականութեան զօրութեան՝ ընդ ոչ գոյսն համարեալ է :

Այլ դո՛ւ , ողորմած Աստուած բոլորից՝ Տէ՛ր Յիսուս Բրիստոս , և այսմ զօրես առ ելիցն հնար՝ եթէ գթասցիս . վասն անուան փառաց մեծութեան Հօր քոյ օրհնելոյ , վասն կամաց գթութեան Հոգւոյդ քոյ Սրբոյ՝ տե՛ս 'ի տաժանաւորս կրից յանդիմանական յայտնութիւն , և 'ի խորոց սրտիս ինքնամատոյց դատախազութիւն . նայեա՛ 'ի ընութեանս ամենապատաղ խակութիւն , և պարգեւեա՛ բժըշ-

կութիւն վիրացս և հնարաւորութիւն կորստեանս , զերծումն բազմամասնեայ մահուս և շաւիղ կենաց ապականելոյս , նորոգութիւն եղծմանս և մուտք յուսոյ ամբարըշտելոյս : Եթէ ես զաննմանն ինձ կամս ցուցի , ո՞րչափ առաւել դու զբնաւորականսդ քո զընտանի բարերարութիւնսդ . եթէ 'ի փշոց պըտուղ ընծայեցաւ քաղցրութեան , ո՞րչափ եւս առաւել 'ի ծառոյդ կենաց՝ ճաշակ անմահութեան . եթէ ես իմոց ատելեաց ողորմութիւն մաղթեցի , դու քոյոյս զիւարդ ոչ կրկին մատուցես , հզօ՛ր , յաննուազ առատութենէդ :

Արդ՝ տե՛ս 'ի քոյդ մեծութիւն , բարձրեալ , նայեցեալ 'ի յիմս փոքրկութիւն . ընկա՛լ զսակաւ խոս-

տովանութիւնս անհամար մեղացս՝
որ զբնաւն համայն տեսանես . և
որպէ՞ս զվիմին գթել ոչ գրեցեր ,
և զաւագոյս փոքու սասանիլ մի՛
համարեսցես . և իբր զԴաւթին ընդ
մեղայն ասել՝ իսկոյն անցուցեր
զպատիժ պարտուցն , եւ առ իմ
ձայնիս հեծութիւն՝ զնոյն գոր-
ծեսցես երկայնմտութիւն . որ տա
ամենեցուն առատապէս անաչա-
ռութեամբ , որպէս յաղթող բարի
բազմիմաստ , և ոչ նախատես ըզ-
յեսնեալ ստրուկս : Որպէս ողոր-
մած և ամենաստեղծ , ստացի՛ր վե-
րըստին և մի՛ կորուսաներ զբու-
ծեալս արեամբ քո , գթա՛ծ : Զի
քո է փրկութիւն , եւ ՚ի քէն է
քաւութիւն . և Քեզ վայելէ փա՛ռք
յամենայնի յաւիտեանս . Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

ԻԻՐԱՔԱՆՁԻԻՐ ԱՆՁԻՆ
ՀԱՒԱՏԱՅԵԼՈՅ Ի ՔՐԻՍՏՈՍ

Հաւատով խոստովանիմ և եր-
կիրպագանեմ քեզ՝ Հայր և Որդի
և Սուրբ Հոգի , անեղ և անմահ
բնութիւն , արարիչ հրեշտակաց և
մարդկան և ամենայն եղելոց . և
ողորմեա քո արարածոց եւ ինձ
բազմամեղիս :

Հաւատով խոտտովանիմ և երկիրպագանեմ քեզ՝ անբաժանելի լոյս, միասնական սուրբ Երրորդութիւն և մի Աստուածութիւն. արարիչ լուսոյ և հալածիչ խաւարի, հալածեալի հոգւոյ իմէ ըզխաւար մեղաց և անգիտութեան, և լուսաւորեալ զմիտս իմ՝ ի ժամուս յայսմիկ աղօթել քեզ ի հաճոյս և ընդունել ի քէն զխնդրութեամբս իմ. և ողորմեա :

Հայր երկնաւոր Աստուած ճշմարիտ՝ որ առաքեցեր զՈրդիդ քո սիրելի ի խնդիր մոլորեալ ոչխարին. մեղայ յերկինս և առաջի քո. ընկալ զիս որպէս զանառակ որդին և զգեցո ինձ զպատմութեանս զառաջին զոր մերկացայ մեղօք. և ողորմեա :

Որդի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ՝ որ խոնարհեցար ի հայրական ծոցոյ և առեր մարմին ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ վասն մերոյ փրկութեան. խաչեցար, թաղեցար և յարեար ի մեռելոց՝ և համբարձար փառօք առ Հայր. մեղայ յերկինս եւ առաջի քո. յիշեա զիս որպէս զաւաղակն յորժամ գաս արքայութեամբ քով. և ողորմեա :

Հոգի Աստուծոյ Աստուած ճշմարիտ՝ որ իջեր ի Յորդանան և ի վերնատունն և լուսաւորեցեր զիս մկրտութեամբ սուրբ աւաղանին, մեղայ յերկինս և առաջի քո. մաքրեա զիս վերստին Աստուածային հրով քով՝ որպէս հրեղէն լեզուօք սուրբ զԱռաք-

եալան . և ողորմեա քո արարածոց և ինձ բազմամեղիս :

Անեղ բնութիւն՝ մեղայ քեզ մասօք իմովք , հոգւով և մարմնով իմով . մի՛ յիշեր զմեղս իմ զառաջինս վասն անուանդ քում սրբոյ . և ողորմեա :

Տեսող ամենայնի , մեղայ քեզ խորհրդով , բանիւ և գործով . ջընջեա զձեռագիր յանցանաց իմոց , եւ գրեա զանուն իմ 'ի դպրութեան կենաց . և ողորմեա :

Քննող գաղտնեաց , մեղայ քեզ կամայ և ակամայ , գիտութեամբ և անգիտութեամբ . թողութիւն շնորհեա մեղաւորիս , զի 'ի ծննդենէ սուրբ աւաղանին մինչեւ ցայսօր մեղուցեալ եմ առաջի Աստուածութեանդ քո ըզ-

գայարանօք իմովք և ամենայն անդամօք մարմնոյս . և ողոր :

Ամենախնամ Տէր , դիր պահպան աչաց իմոց գերկիւղ քո սուրբ՝ ոչ եւս հայիլ յարատ , և ականջաց իմոց ոչ ակորոժել լսել զբանս չարութեան , եւ բերանոյ իմոյ ոչ խօսիլ զստութիւն , եւ սրտի իմոյ ոչ խորհիլ զչարութիւն , և ձեռաց իմոց ոչ գործել զանիրաւութիւն , եւ ոտից իմոց ոչ գնալ 'ի ճանապարհս անօրէնութեան . այլ ուղղեա զչարժումն սոցա լինիլ միշտ ըստ պատուիրանաց քոց յամենայնի . և ողոր :

Հուր կենդանի Քրիստոս , զհուր սիրոյ քո զոր արկեր յելկիր , բորբոքեա յանձն իմ . զի այրեսցէ զախտ հոգւոյ իմոյ , և

սրբեացէ զխիղճ մտաց իմոց, եւ մաքրեացէ զմեղս մարմնոյ իմոյ, եւ վառեացէ զլոյս գիտութեան քո 'ի սրտի իմում. և ողորմեա :

Իմաստութիւնն Հօր Յիսուս, տուր ինձ իմաստութիւն զբարիս խորհիլ և խօսիլ և գործել առաջի քո յամենայն ժամ. 'ի չար խորհրդոց՝ 'ի բանից և 'ի գործոց փրկեա զիս. և ողորմեա :

Կամեցող բարեաց Տէր կամաբար, մի՛ թողուր զիս 'ի կամս անձին իմոյ գնալ, այլ առաջնորդեա ինձ լինիլ միշտ ըստ կամաց քոց բարեսիրաց. և ողորմեա :

Արքայ երկնաւոր, տուր ինձ զարքայութիւն քո զոր խոստացար սիրելեաց քոց. ես զօրացո զսիրտ իմ ատել զմեղս, և սիրել

զքեզ միայն, և առնել զկամս քո. և ողորմեա :

Խնամող արարածոց, պահեա նշանաւ Խաչի քո զհոգի և զմարմին իմ 'ի պատրանաց մեղաց, 'ի փորձութեանց զիւլաց, և 'ի մարդոց անիրաւաց, և յամենայն վըտանդից հոգւոյ և մարմնոյ. և ողորմեա :

Պահապան ամենայնի Քրիստոս, աջ քո հովանի լիցի 'ի վերայ իմ 'ի տուէ և 'ի գիշերի, 'ի նստիլ 'ի տան, 'ի գնալ 'ի ճանապարհ, 'ի ննջել և 'ի յառնել, զի մի՛ երբէք սասանեցայց. և ողորմեա :

Աստուած իմ, որ բանաս ըզձեռն քո և լնուս զամենայն արարածս ողորմութեամբ քով. քեզ յանձն առնեմ զանձն իմ. դու

հոգաւ և պատրաստեա զպէտս հոգւոյ և մարմնոյ իմոյ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան . և ողորմեա :

Դարձուցիչ մոլորելոց , դարձո զիս 'ի Հար սովորութեանց իմոց 'ի բարի սովորութիւն , եւ բեւեռեա 'ի հոգի իմ զսոսկալի օր մահուն և զերկիւղ գեհնոյն եւ զսէր արքայութեանն . զի զղջացայց 'ի մեղաց և գործեցից զարդարութիւն . և ողորմեա :

Աղբիւր անմահութեան , աղբերացո 'ի սրտէ իմմէ զարտասուս ապաշխարութեան որպէս պոռնըկին՝ զի լուացից զմեզս անձին իմոյ յառաջ քան զելանելն իմ յաշխարհէս . և ողորմեա :

Պարգեւիչ ողորմութեան , պարգեւեա՛ ինձ ուղղափառ հաւատով

և բարի գործով , և սուրբ մարմնոյ եւ արեան քո հաղորդութեամբն գալ առ քեզ . և ողոր :

Բարերար Տէր , հրեշտակի բարւոյ յանձն արասցես զիս , քաղցրութեամբ աւանդել զհոգի իմ , և անխռով անցուցանել ընդ Հարութիւն այսոցն՝ որք են 'ի ներքոյ երկնից . և ողորմեա :

Լոյս ճշմարիտ Քրիստոս , արժանաւորեա զհոգի իմ ուրախութեամբ տեսանել զլոյս փառաց քոց 'ի կոչման աւուրն . և հանգչել յուսով բարեաց յօթեաւնս արդարոց մինչեւ յօր մեծի գալստեան քո . և ողորմեա :

Դատաւոր արդար , յորժամ գաս փառօք Հօր՝ 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս , մի՛ մտաներ 'ի

դատաստան ընդ ծառայի քում.
այլ փրկեա զիս 'ի յաւիտենական
հրոյն, և լսելի արա ինձ զերանա-
ւէտ կոչումն արդարոց յերկնից
արքայութիւնդ. և ողորմեա:

Ամենողորմ Տէր, ողորմեա ա-
մենայն հաւատացելոց 'ի քեզ, ի-
մոց և օտարաց, ծանօթից և ան-
ծանօթից, կենդանեաց և մեռե-
լոց. շնորհեա և թշնամեաց իմոց
եւ ատելեաց զթողութիւն որք
առիս յանցանացն, և դարձո ըզ-
նոսա 'ի չարեացն զոր ունին վասն
իմ, զի օղորմութեանդ քում ար-
ժանի եղիցին. և ողորմեա:

Փառաւորեալ Տէր, ընկալ դա-
ղաչանս ծառայիս քո, և կատար-
եա' 'ի բարի զինդրուածս իմ՝
բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աս-

տւածածնին, և Յովհաննու Մը-
կրտչին, եւ սրբոյն Ստեփաննոսի
նախավկային և սրբոյն Գրիգորի
մերոյ Լուսաւորչին. և սրբոց Ա-
ռաքելոց, Մարգարէից, Վարդա-
պետաց, Մարտիրոսաց, Հայրա-
պետաց, Ճգնաւորաց, Կուսանաց,
Միանձանց, եւ ամենայն Սրբոց
քոց երկնաւորաց և երկրաւորաց:
Եւ քեզ փառք եւ երկրպազու-
թիւն անբաժանելի թուրք Նորոբ-
դութեանդ՝ յաւիտեանս յաւիտե-
նից. Ամէն:

ՄԱՂՓԱՆԻ

Վասն սրբուհւոյ Աստուածած-
նի բարեխօսութեանն, Տէր, ընկալ
զաղաչանս մեր, և կեցո զմեզ:

ՔԱՐՈՁ

Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր։ Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա։

ԱՂՈԹՔ

Ընկալ, Տէր, զաղաչանս մեր՝ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին անարատ ծնողի միածնի Որդւոյ քոյ, և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց, և որոց այսօր է յիշատակ։ Լուր մեզ, Տէր, և ողորմեա, ներեա, քաւեա, եւ թող զմեզս մեր։ Արժանաւորեա

գոհութեամբ փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ։ այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։

Ամէն։

Հա՛յր մեր, որ յերկինս։

ՄԱՂԹԱՆՔ

Զհանգստեան զաղօթս և զաղաչանս՝ ընկալ մարդասէր Աստուած, 'ի հաճոյս բարերար կամաց քոց։ Մեր մեղաց և բազում յանցանացն թողութիւն շնորհեա, և քեզ փառք յաւիտեանս։ Ամէն։

Փառք քեզ, Տէր Աստուած մեր, որ պարգեւեցեր զօրս զայս բարեաւ և խաղաղութեամբ անցուցանել։

Մարդասէր Աստուած, զառաջիկայ գիշերս որ 'ի վերայ մեր գալոց է՝ 'ի մեղաց փրկեա, 'ի չարեաց ազատեա, և 'ի գործս բարիս առաջնորդեա:

Առաւօտու օրհնութեանցն եւ փառաբանութեանցն արժանի աւրա զամենայն հաւատացեալս առնունդ քում սրբոյ, եւ պահեա 'ի խաղաղութեան:

Տէր Աստուած մեր՝ տուր զքո խաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի, բարձ զցասումն և զպատուհասն 'ի յարարածոց:

Ողորմեա հարց և եղբարց մերոց կենդանեաց և հանգուցելոց:

Ողորմեա զկեղեցի շինողաց, երախտաւորաց, պաղատուից, ըստպատուորաց, եւ այնոցիկ՝ որք

ընդ հովանեաւ սրբոյ եկեղեցւոյ են հանգուցեալ:

Տէր Աստուած՝ օգնեա թագաւորացն քրիստոնէից, եւ իշխանացն բարեպաշտից. զօրաց և զաւակաց նոցին՝ պահելով 'ի խաղաղութեան:

Տէր Աստուած մեր՝ պահեա զառաջնորդս և զեղբայրութիւնս մեր ամբողջ և անխռով 'ի կամս ողորմութեան քոյ:

Նշանաւ սուրբ և պատուական իտալիւ քոյ՝ հալածեա զերեւելի և զաներեւոյթ թշնամիսն 'ի սահմանաց մերոց և 'ի բնակութենէս մերմէ: Փրկեա զմեզ 'ի հրոյն յաւիտենից, եւ քեզ փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ՊԱՂԱՏԱՆՔ

ԱՌ ՀՈԳԻՆ ՍՈՒՐԲ

Աղաչեմ զանփոփոխելի տէրու-
թիւն ամենազօր Հոգւոյդ հզօրի .
առաքեա՛ զցօղ քաղցրութեան քոյ
և բարեգործեա՛ 'ի յանձին և յիշ-
խանական ազդման զգայութեան՝
զամենայից շնորհս բազմապարգեւ
քո ողորմութեանդ : Եւ հերկեա՛
զբանական անդաստան մարմնե-
ղէն կարծրացեալ սրտիս , յընդու-
նակութիւն արգասեաց հոգեւոր
սերմանդ : Գում ամենիմաստ էու-
թեանդ խոստովանիմք զամենայն
պարգեւս 'ի մեզ ծաղկեալ և աճե-
ցեալ . որ ձեռնադրես Առաքեալս ,
լցուցանես Մարգարէս , ուսուցա-
նես վարդապետս , բարբառեցու-

ցանես համերս , և բանաս զփա-
կեալ ականջս խլից . որպէս աղ-
գակիցն քո՝ էակիցն Հօր՝ անդ-
բանիկն Որդի՝ քոյին գործակցու-
թեամբդ ներգործելով զայս ամե-
նայն քարոզեաց զքեզ Աստուած
հաւասարակից իսկութեանդ Հօր :
Շնորհեա՛ և ինձ մեղաւորիս խօսել
համարձակութեամբ զկենդանաբար
խորհուրդ աւետեաց Աւետարանիդ .
հետեւել արագաթռիչ ընթացիւք
մտաց՝ ընդ անհուն ասպարէզս քո-
յինաշունչ կտակարանաց : Եւ 'ի
մատչիլ իմ 'ի գլուխ հանդիսի մեկ-
նութեան բանի , նա՛խ ժամանեցէ
առ իս գթութիւն քո . խօսելով յիս
զարժանն և զպիտանիսն և զհա-
ճոյսն քո 'ի ժամանակի . 'ի փառս
և 'ի գովեստ Աստուածութեանդ

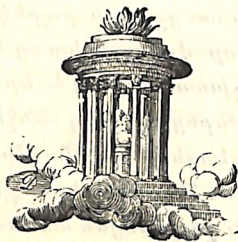
քո . 'ի լրումն շինութեան կաթուղիկէ Եկեղեցւոյ : Եւ կարկառեա՛ 'ի վերայ իմ՝ զամենամերձ աջ քո . և զօրացո՛ղիս շնորհօք գթութեանդ քոյ . փարատեա՛ 'ի մտաց իմոց զմէզ մթութեան մոռացութեան . ապաքինեալ ընդ նմին զխաւար մեղաց . ամբառնալ ուշիւ իմաստիցս 'ի կենցաղոյս երկրէ 'ի բարձունս : Լուսաւորեա՛ յիս վերստին զծագումն անստուեր հրաշից գիտութեան Աստուածութեանդ քոյ հըզօր . արժանի լինիլ առնել և ուսուցանել յօրինակ բարեաց Աստուածասէր լսողաց : Եւ քեզ ամենայն փառք յամենայնի , ընդ Հօր ամենակալի և ընդ Որդւոյն միածնի եւ բարերարի . այժմ եւ յանվախճան յաւիտեանս , Ամէն :

ԱՂՕԹՔ

ՎԱՍՆ ՆԵՋԵՑԵԼՈՑ

Աղաչեմ և խնդրեմ 'ի քէն ո՛վ բազմագութ Աստուած՝ վասն ազգիս մերոյ հնոց և նորոց և համօրէն հաւատով և յուսով 'ի քեզ ննջեցելոցն , Եւ մանաւանդ՝ վասն իմոց մարմնաւոր և հոգեւոր ծնողաց , եղբարց , քերց , ազգականաց , սիրելեաց , 'ի բարիս կրթողաց և ուսուցչաց , և բարեկամաց , և հոգեւոր վարդապետաց և ամենայն աշխատաւորաց և երախտաւորաց մերոց 'ի քեզ ննջեցելոց : Զորս յիշեսցես յողորմութիւնս քոյ յաւուր մեծի գալստեան քոյ . թողութիւն շնորհեսցես ամենայն մե-

դաց և սխալանաց նոցին . և դասեցես ընդ սուրբս քո յաջակողման դասուն . և տացես լսել զերանաւէտ բարբառն քո թէ՛ եկա՛յք օրհնեալք Հօր իմոյ . և ըստ երախտեաց նոցին որ առ մեզ՝ մին բիւրապատիկս հատուցես ՚ի հոգիս նոցա . և զմեզ անդատապարտ արացես ՚ի նոցին պարտուցն . և քեզ փառք յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

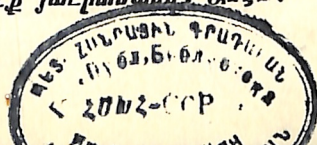

Որպէս պատուիրէ Փրկիչն մեր .

— Յորժամ կայցէք յաղօթս,
մի՛ շատախօսք լինիք :

Մատթ. Զ. 7.

Հա՛յր մեր , որ յերկինս ես ,
սուրբ եղիցի անուն քո : Եկեսցէ
Արքայութիւն քո . եղիցին կամք
քո որպէս յերկինս եւ յերկրի :
Զհաց մեր հանապազորդ տո՛ւր
մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս
մեր , որպէս եւ մեք թուղումք
մերոց պարտապանաց : Եւ
մի՛ տանիր զմեզ ՚ի փորձութիւն .
այլ փրկեա՛ զմեզ ՚ի չարէ : Զի քո
է արքայութիւն , և զօրութիւն ,
և փառք յաւիտեանս . Ամէն :

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

1840

825328

2013

unfolding

2/11
2/12
3

2001

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0015328

940 5 2000

203.7

~~9-37~~